FILM.SK
10 Sk/Kč
12
mesačník o filmovom dianí na Slovensku
2002
www.filmsk.sk

Obrazy starého sveta na DVD

Filmová ročenka 2001

5 scenárov Martina Šulíka

profil
Ilja Zeljenka

Quartétto

Dokumantárny film podľa
Pavla Barabáša

recenzia
Útek do Budína
Quartétto

Slovenská filmová produkcia

4. MFF Bratislava 2002, 8. ÁČKO 2002

člen Európskej koordinácie filmových festivalov

4. MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL

INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

BRATISLAVA 2002

Zlatý Bažant

HLAVNÝ PARTNER

29. november - 7. december 2002

STER CENTURY CINEMAS / POLUS CITY CENTER

Nad festivalom prevzali záštitu
***Rudolf Chmel,** minister kultúry Slovenskej republiky,*
***Eduard Kukan,** minister zahraničných vecí Slovenskej republiky,*
***Andrej Ďurkovský,** starosta, Miestny úrad Bratislava – Staré Mesto,*
***Richard Frimmel,** starosta, Mestská časť Bratislava – Nové Mesto*
a Delegácia Európskej komisie v Slovenskej republike

Festival sa koná s finančným príspevkom Ministerstva kultúry SR.

HLAVNÍ ORGANIZÁTORI

Ars Nova občianske združenie

PARTNERS PRODUCTION

SPOLUORGANIZÁTORI

STER CENTURY CINEMAS

POLUS CITY CENTER

Danube Hotel Group

MEDIÁLNI PARTNERI

markíza

TWIST

okey

SME

TASR

KOMPLET

Profit

mzine

Týždeň

kinema.sk

navigator

BOOMERANG

propeler

Bratislavské Noviny

FILM.SK

Rezervácie vstupeniek: 02/4910 2222
www.iffbratislava.sk

Priatelia,

už po tretíkrát sa tento rok konala prehliadka Slovenský film 2002, ktorá po prvýkrát prezentovala domácu tvorbu príslušného roka v oblasti hranej, dokumentárnej, aj animovanej tvorby. Prehliadka bola dobre, až bohato navštevovaná, znamená to, že záujem divákov o slovenský film pretrval, hoci ich počet je striedmy a adekvátny kvantite slovenskej filmovej produkcie. Domnievam sa, že z hľadiska počtu filmov s tohtoročnou premiérou je vákuový stav slovenskej kinematografie od tohto roka za nami a že prehliadka, akou je Slovenský film 2002, už tiež prekonala krízové roky, kedy ako samostatná prezentácia hraného filmu nemala veľmi čo ponúknuť. Napriek tomu si dovolím zacitovať bonmot jedného môjho kolegu z novinárskej branže, že *„slovenský film roku 2002 nemá ani začiatok, ani koniec"*. V doslovnom význame by táto poznámka mohla mať aj pozitívny výklad, však pre tých, ktorí sa zúčastnili úvodného a záverečného ceremoniálu prehliadky, má negatívny podtón. Na začiatku prehliadky sa predstavenie z technických príčin súčasného prevádzkovateľa priestorov vo Filmovom klube ic.sk nekonalo vôbec a na konci sa predstavenie z organizačných dôvodov takisto prevádzkovateľa posunulo o dvadsaťpäť minút. Dodať sa dá len toľko, že Slovenský film (nielen roku) 2002, kedy sa konečne vzmáha na nohy, by si zaslúžil úctyhodnejší prístup, aj lepšie podmienky prezentácie. Obzvlášť v prípade, ak nový nájomca týchto priestorov svoj zámer – skvalitniť služby v oblasti kinematografie a audiovízie na Slovensku a vytvoriť z priestorov kultúrne a filmárske centrum – verejne neraz deklaroval.

Simona Nôtová – Tušerová

NA ÚVOD

FILM.SK

OBJEDNÁVKOVÝ KUPÓN NA ROK 2003

Meno/Firma:

Ulica/Číslo:

Mesto/PSČ:

Objednávam si:
a/ ročné predplatné za 144 Sk
b/ polročné predplatné za 72 Sk

Platbu za predplatné uskutočním týmto spôsobom:
a/ Poštovou poukážkou typu „C" na adresu:
L.K.Permanent, spol. s r.o., poštový priečinok 4, 834 14 Bratislava 34
b/ Predplatením vystavenej faktúry
IČO/DIČ

(nehodiace sa škrtnite)

Kontakt:
tel.: 02/44 45 37 11, fax: 02/44 37 33 11
e-mail: lkperm@lkpermanent.sk www.isnet.sk/lkpermanent

Na tomto mieste sa pravidelne každý mesiac budete stretávať s názormi ľudí pôsobiacich vo filme, ktorí sa s vami podelia o plus a mínus, čiže o pozitívny a negatívny jav mesiaca v slovenskej kinematografii, resp. v kinematografii vôbec.

Jana Skořepová, dramaturgička a scenáristka: *„Teším sa, že mali premiéru dva veľmi dobré slovenské filmy: Kruté radosti a Útek do Budína a že vznikajú ďalšie a ďalšie. To, že sa kinematografia spamätáva, sa potvrdilo napríklad aj prehliadkou Tri dni dokumentu, Slovenský film 2002, čaká nás MFF Bratislava, ba dokonca televízne vysielanie cyklu Stretnutia 2003 bude obsahovať viac slovenských premiér. Nechcem to zakríknuť, ale myslím si, že sme sa práve odrazili odo dna. Blahoželám všetkým svojim kolegom! Čo ma teší už menej, je úroveň recenzií. Často sa zužujú iba na prerozprávanie obsahu filmu, navyše sa v mnohých z nich dá odčítať osobne zaujatý postoj ich autorov k tvorcom diela (alebo sú kamaráti a nechcú ublížiť alebo sa mstia svojim „nepriateľom"). Profesionálnu analýzu čitateľ v článku niekedy vôbec nenájde."*

Marko Škop, dokumentarista: *„Najčerstvejším plusom je sympatický krok ASFK distribuovať u nás vynikajúci Seidlov film Psie dni. Potešilo ma, že diváci chodia do kín aj na nové slovenské hrané filmy. Ďalej fakt, že kvôli kvalitnému dokumentárnemu filmu si ľudia bez problémov sadnú aj na schody, ako to bolo na prehliadkach Tri dni dokumentu, Jeden svet či Slovenský film 2002. Dlhodobým mínusom je poznanie, že zmysluplným autorským projektom, aj keď je úspešný, sa u nás tvorca neuživí. A „plus-mínusom" sú potom také zákazkové práce, do ktorých sa okrem účelových požiadaviek od zadávateľa ešte dá vložiť aj štipka niečoho osobného."*

Paľo Korec, režisér: *„Mínus vidím v tom, ako sa v slovenskom hranom filme rozdávajú peniaze, v tom, že niekto dostane zo štátnych zdrojov „nekontrolovateľný balík" niekoľko desiatok miliónov korún a niekto nedostane nič alebo podstatne menej. Zdá sa mi to „nefér" pri biede, ktorá tu je. Najviac ma však udivuje to, že sa nikto proti tomu neozve, všetci sa usmievajú a možno čakajú, že sa to na budúci rok podarí im. Potom sa však nemôže nikto sťažovať, že na Slovensku nevznikajú filmy. Za plus považujem film, ktorý som videl v poslednej dobe, a to Rok diabla Petra Zelenku. Tento film ma veľmi milo prekvapil a potvrdil mi, že Zelenka je líder českej kinematografie. A čo sa mi dlhšie zdá pozitívne v slovenskom filme, je určitý pohyb v dokumente. Vyzerá to tak, že v slovenskom dokumente je veľa mladých ľudí, provokujú sa navzájom a ovplyvňujú sa v pozitívnom slova zmysle. Slovenský dokument má svoje nápady, má šťavu, niekam sa hýbe a žije to v ňom. Existuje v ňom to, čo chýba v slovenskom hranom filme. Slovenské hrané filmy sú neosobné, prázdne, nie je tam nápad, snaha, dokonca ani poctivý omyl. Medzi dokumentmi sú niektoré výborné a niektoré možno nazvať poctivým omylom. To sa mi páči, to má perspektívu."*

DECEMBER 2002

Filmové podujatia na Slovensku

29. november – 7. december

4. Medzinárodný filmový festival Bratislava
(miesto konania – Bratislava – Ster Century Cinemas v Polus City Center)
Medzinárodný filmový festival Bratislava, zameraný predovšetkým na Súťaž prvých a druhých hraných filmov, sa tento rok uskutoční po štvrtý raz. Festival organizuje Partners Production, program je zostavený z dvanástich sekcií. Viac informácií o festivale na str. 6 – 7 a na www.iffbratislava.sk.

2. – 16. december

Dni európskeho filmu
(miesto konania – Bratislava – Filmový klub ic.sk, FK Nostalgia, FK 901, Nitra – FK Univerzita, Banská Bystrica – Kino Hviezda, Košice – Kino Tatra, Poprad – Kino Tatran, Prešov – Kino Klub, Žilina – Kino Klub, Komárno – Kino Tatra)
Dni európskeho filmu organizuje ASFK spolu s Európskym informačným centrom SR, Domom Európy, Delegáciou európskej komisie SR. Na prehliadke sa budú premietať filmy *Esther Kahn* (r. A. Desplechin, 2000), *Pornografický vzťah* (r. F. Fonteyne, 1999), *S milenkou mojej matky* (r. B. Kormákur, 2000), *Anjeli univerza* (r. F. Th. Fridriksson, 1999), *England!* (r. A. von Borries, 2000), *Aberdeen* (r. H. Petter, 2000), *Siberia* (r. R. J. Westdijk, 1998), *Psie dni* (r. U. Seidl, 2001), *Sex a Lucia* (r. J. Medem, 2001), *Chlieb a tulipány* (r. S. Soldoni, 2000) a *Večnosť a deň* (r. Th. Angelopoulos, 1998).

8. – 10. december

8. Medzinárodná prehliadka študentských filmov ÁČKO
(miesto konania – Bratislava – Filmový klub ic.sk)
Každoročná medzinárodná súťažná prehliadka študentských filmov je zameraná predovšetkým na prezentáciu aktuálnej tvorby najmladšej generácie domácich filmových tvorcov, no predstavuje aj projekty zahraničných filmových škôl. Hlavnými organizátormi prehliadky sú VŠMU, SFÚ a Istropolis Cinema. Viac informácií na str. 8.

9. – 11. december

Dni latinského filmu
(miesto konania – Bratislava – Mladosť)
Filmová prehliadka zameraná na španielske, francúzske a talianske filmy. Kinematografiu latinských krajín bude prezentovať šesť filmov.

Podujatia slovenského filmu v zahraničí

28. november – 8. december

12. Medzinárodný festival krátkych filmov Mostra Curta Cinema – Rio de Janeiro (Brazília)

DECEMBER 2002

Projekcia animovaných filmov *Líškylovenie* (r. M. Uhrín), *Farberaj* (r. I. Šebestová) a *Do dna* (r. J. Slovenská).

30. november – 7. december

2. Medzinárodné stretnutie audiovizuálnej tvorby mladých Camera Zizanio – Pyrgos (Grécko)
Projekcia animovaných filmov *Do dna* (r. J. Slovenská), *Líškylovenie* (r. M. Uhrín) a *Dnes mám prvé randevú* (r. B. Šíma).

3. december

Jesenný cyklus 2002/2003 – Slovenský film a mládež – Slovenský inštitút Budapešť (Maďarsko)
Projekcia filmu *Gemini* (r. P. Gajdoš, ml., 1991).

3. december

Jesenný cyklus 2002/2003 – Slovenská literatúra a slovenský film – Slovenský inštitút Budapešť (Maďarsko)
Projekcia filmu *Červené víno II.* (r. A. Lettrich, 1976).

3. – 12. december

Týždeň slovenského filmu – Slovenský inštitút Berlín (Nemecko)
Retrospektívna prehliadka desiatich slovenských filmov: *Boxer a smrť* (r. P. Solan, 1962), *Ružové sny* (r. D. Hanák, 1976), *Vtáčkovia, siroty a blázni* (r. J. Jakubisko, 1969), *Slnko v sieti* (r. Š. Uher, 1962), *Slávnosť v botanickej záhrade* (r. E. Havetta, 1969), *Mŕtvi učia živých* (r. M. Hollý, 1983), *Slané cukríky* (r. E. Štefankovičová, 1985), *Začiatok sezóny* (r. Z. Záhon, 1987), *Ja milujem, ty miluješ* (r. D. Hanák, 1980), *Obrazy starého sveta* (r. D. Hanák, 1972). Prehliadky sa osobne zúčastní režisér Martin Hollý, dramaturgička Zuzana Gindl-Tatárová a generálny riaditeľ SFÚ Peter Dubecký.

10. – 14. december

Medzinárodný festival študentských filmov – Bejrút (Libanon)
Projekcia filmov *Cez okno* (r. P. Filo) a *Víťazko* (r. A. Vlk).

12. december

Slovenský inštitút – Moskva (Rusko)
Projekcia filmu *Kubo* (r. M. Ťapák, 1965).

12. – 15. december

Fest Etnofilm – Belehrad (Juhoslávia)
Projekcia filmu *Voda a práca* (r. M. Slivka, 1963).

spracovala Dáša Čiripová
(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

Festivalové špeciality

Program štvrtého ročníka MFF Bratislava, ktorý sa koná od 29. novembra do 7. decembra 2002 v bratislavskom Polus City Center sa v počte filmov blíži k číslu dvesto. Ako hovorí Peter Nágel, programový riaditeľ MFF Bratislava, *„počítal som s tým, že program by tohto roku nemusel presiahnuť číslo 120 až 130 hraných filmov, ale ukázalo sa, že ich počet sa pomaly blíži k minuloročnému. Keď zrátame všetky filmy, počet tohtoročných titulov sa blíži k číslu 200, pretože krátkych a stredometrážnych snímok je takmer 50. V tomto roku „neprekonáme" počet minuloročných premietaní, číslo projekcií bude oscilovať okolo 300 a je nadmieru únosné pre slovenského diváka".* Dominantou festivalu je opäť Medzinárodná súťaž prvých a druhých hraných filmov, v ktorej bude porota na čele s francúzskou herečkou Julie Delpy posudzovať 22 snímok. Na festivale bude aj adekvátne zastúpenie slovenskej kinematografie a novinkou je, že do festivalového tímu pribudol v pozícii jeho prezidenta bývalý minister kultúry SR Milan Kňažko. Hovoríme s Petrom Nágelom, programovým riaditeľom MFF Bratislava.

KALENDÁRIUM

Aké bude zastúpenie slovenskej kinematografie na tohtoročnom festivale?

– Naším zámerom bolo ukázať predovšetkým zahraničným hosťom všetky tohtoročné hrané filmy, čo býva zvyčajnosťou každého domáceho festivalu. Žiaľ, vďaka tomu, že dva slovenské filmy *Kruté radosti* a *Útek do Budína* mali premiéru tesne pred festivalom a producenti týchto dvoch filmov majú výrazné medzinárodné ambície, rozhodli sa tieto filmy neuviesť na festivale ani ako sprievodnú akciu s tým, že ak by bol o ne záujem, je možnosť vidieť ich v bežnom programe kín. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli nezaradiť do programu ani film *Dážď padá na naše duše*, pretože sa nám to zdalo nelogické. Sústredili sme sa na novinky. Festival otvoríme ďalšou tohtoročnou premiérou slovenského filmu *Quartétto* Laury Sivákovej, ktorý je naviac v medzinárodnej súťaži. Zo slovenskej proveniencie ďalej uvedieme v oficiálnej bratislavskej premiére víťazný film z MF horských filmov v Poprade *Omo – cesta do praveku* Pavla Barabáša, v úplnej premiére nový 35mm animovaný film Katky Kerekesovej *Pôvod sveta*, dokumentárny film Róberta Kirhoffa *Hej, Slováci*, ďalej koprodukčný rakúsko-nemecko-britsko-slovenský film *Som odnikiaľ (I'm from nowhere)*, čo bude pre našich divákov absolútna premiéra, pretože tento do-

kument – zaujímavá mozaika o ľuďoch z Mikovej, rodiska Andyho Warhola – sa zatiaľ hral iba na festivale vo švajčiarskom Locarne. Posledná premiéra slovenského filmu bude malá špecialita, a to film *Kto je Sahraa?* Vznik snímky podmienil práve náš festival, pretože dva dni po skončení minulého ročníka sa v Bratislave objavila afghánska herečka, ktorá hrala hlavnú úlohu vo víťaznom filme *Dcéry slnka* a požiadala na Slovensku o azyl. Situácia pre ňu dopadla veľmi priaznivo, štatút získala, zostala tu a kanadský režisér iránskeho pôvodu Hossein Martin Fazeli nakrútil o nej stredometrážny film.

Novinkou festivalu je uvádzanie krátkych hraných filmov pred súťažnými snímkami. O aké krátke filmy ide a čo týmto zámerom festival sleduje?

– Nad touto myšlienkou sme rozmýšľali s Martinom Cielom už pár rokov. Keďže krátke filmy – dokumentárne, hrané alebo videosnímky – sú vo výraznej menšine oproti hranému žánru, pritom z hľadiska filmového vyjadrovania je to vo svete veľmi autonómna, silná a dôležitá disciplína, povedali sme si, že tento rok to skúsime. Podmienkami bolo, že filmy musia mať 35mm nosič, aby nekomplikovali situáciu pri premietaní a nesmú presiahnuť 15 minút. Keďže len začíname s uvádzaním krátkych filmov a vo svete ich je veľa, snažili sme sa do programu zaradiť také, ktoré už vo svete zaujali divákov. Najstarší z týchto filmov bol nakrútený v roku 1999.

Aké iné zvláštnosti či novinky oproti minulým rokom festival ešte prinesie?

– V sekcii Nezávislé kino festival uvedie ako dva celovečerné programy dve kolekcie 4 – 5 krátkych filmov s minutážou od 15 do 30 minút. Ďalej sa nám podarilo dohodnúť s Európskou filmovou akadémiou a kľúčom pre tohtoročný výber európskych filmov na festival bola ich širšia nominácia na Európske filmové ceny. Je potvrdené, že uvedieme 18 filmov z tejto nominácie, čo je solídny úspech. Na festivale budú aj tri zvláštne uvedenia – special screenings. Pri príležitosti nedožitých 80-tich rokov Piera Paola Pasoliniho premietneme unikátny celovečerný dokument, ktorý o ňom nakrútila herečka z jeho viacerých filmov Laura Betti a v spolupráci so SFÚ uvedieme *Obrazy starého sveta* Dušana Hanáka pri príležitosti 30. výročia vzniku filmu, čo bude zároveň gratulácia k blížiacim sa 65-tym narodeninám režiséra. Napokon sme radi, že medzinárodnú porotu bude viesť francúzska herečka Julie Delpy, ktorá napriek tomu, že má za sebou 44 filmov, má za sebou aj dva režijné pokusy. Na festivale uvedieme poslednú z nich – filmový experiment *Looking for Jimmy*, ktorý si sama vymyslela, režírovala, spoluprodukovala a hrala aj jednu z hlavných úloh. Tento film okrem pár divákov vo Francúzsku zatiaľ nikto nevidel. Počas festivalu by sme radi privítali a uviedli filmárov, ktorí v tejto dobe pripravujú toľko diskutovaného Jánošíka. Istou novinkou je aj jedna z najvýraznejších sprievodných akcií festivalu, a to putovný Kinematograf bratov Čadíkovcov, ktorý bude umiestnený na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave.

Vaše osobné – napríklad tri – tipy?

– Hoci to nie je fér voči ostatným viac ako 190-im filmom, odporučil by som alebo viac zdôraznil kórejský film *Oáza*, americkú snímku *Ken Park* a mexický film *Zločin otca Amara*. ***(sim)***

Smerovanie mladých filmárov

V poradí už 8. ročník Medzinárodnej prehliadky študentských filmov ÁČKO prichádza síce v termíne od 8. do 10. decembra 2002 s niekoľkomesačným oneskorením oproti svojmu predchádzajúcemu „jarnému termínu", jeho dramaturgia však prináša niekoľko pozitívnych zmien. Jednou z noviniek tohtoročnej prehliadky je zmena miesta konania. ÁČKO sa bude konať v priestoroch bratislavského Filmového klubu ic.sk, oproti predchádzajúcim ročníkom, ktoré sa uskutočnili v FK Mladosť a Múzeum. Prehliadka sa tak tento rok dostala „pod jednu strechu".

Programová ponuka zahŕňa okrem najnovších krátkych a stredometrážnych filmov z VŠMU a VŠVU aj snímky študentov ďalších slovenských vysokých škôl s audiovizuálnou tvorbou (Katedra výtvarných umení a intermédií TU Košice, Fakulta masmediálnej komunikácie UCM Trnava). Slovenské filmy budú tento rok rozdelené do súťažnej a nesúťažnej sekcie, čím sa prehliadka chce stať programovo jednoduchšia a prehľadnejšia.

Už tradičnou súčasťou ÁČKA sa aj po minulé roky stala prehliadka študentskej tvorby zahraničných škôl. Zo zahraničnej ponuky sa divákom predstaví študentská tvorba z Izraela, Fínska, Nemecka, Švajčiarska, Francúzska, Anglicka, Poľska a Českej republiky. Tradičná sekcia Profil absolventa tento rok priblíži tvorbu absolventov Katedry animovanej tvorby VŠMU (Martin Snopek, Michal Struss, Vlado Kráľ...). Členmi poroty sú opäť zástupcovia pedagógov VŠMU (Dagmar Ditrichová – filmová a televízna dramaturgička, Peter Kerekes – absolvent hranej réžie, Marek Leščák – doktorand na katedre scenáristiky a dramaturgie), ďalej zástupcovia SFÚ (Simona Nôtová-Tušerová – šéfredaktorka Film.sk), spoločnosti Kodak (Iveta Gajdošová) a Literárneho fondu (Jozef Puškáš – literát a filmový scenárista). Ceny budú udelené v kategóriách najlepší film, kamera, hraný film, dokument, animovaný film, experiment a videoklip.

8. ročník prehliadky ÁČKO odštartuje svoj prvý deň hneď po skončení 4. Medzinárodného filmového festivalu Bratislava. ÁČKO aj naďalej pokračuje vo svojej snahe a tradícii priblížiť a ukázať tvorbu a smerovanie mladých filmárov doma i v zahraničí.

Veronika Pavlíková
(autorka spolupracuje na dramaturgii prehliadky ÁČKO)

(Spy Kids 2: The Island of Lost Dreams, USA, 2002), 99 min., MP, sl. dab., ***rodinný film***

Dvaja pátrači: Spy Kids 2

PREMIÉRA: 26. 12. 2002

Réžia: Robert Rodriguez, **Scenár**: Robert Rodriguez, **Kamera**: Robert Rodriguez, **Hudba**: John Debney, Robert Rodriguez, **Strih**: Robert Rodriguez, **Hrajú**: Antonio Banderas, Carla Gugino, Steve Buscemi, Alexa Vega, Daryl Sabara, **Distribútor**: SPI International

V druhom pokračovaní hitu režiséra Roberta Rodrigueza sa bývalí tajní agenti – mama a otec Cortezovci, opäť dostanú do veľkých problémov, z ktorých im musia pomôcť ich odvážne deti Carmen a Juni. Tentoraz však ani oni nie sú sami, pretože im príde na pomoc ďalšia dvojica malých súrodencov Gigglesovcov, spolu so svojimi starými rodičmi, takisto bývalými agentmi. Spolu sa musia vydať na nebezpečnú misiu na tajomný ostrov, na ktorom šialený genetický vedec Romero pripravuje plán na ovládnutie sveta.

(L'auberge espagnole, Francúzsko-Španielsko, 2002), 120 min., české titulky, MP, ***komédia***

Erasmus alebo Priatelia po španielsky

PREMIÉRA: 12. 12. 2002

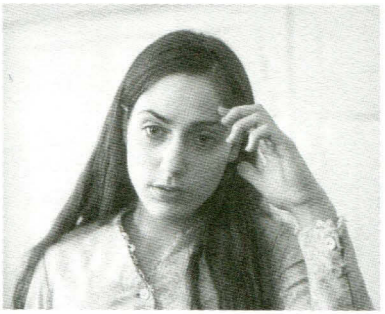
Réžia: Cédric Klapisch, **Scenár**: Cédric Klapisch, **Kamera**: Dominique Colin, **Strih**: Francine Sandberg, **Hrajú:** Romain Duris, Cécile De France, Judith Godreche, Audrey Tautou, Kelly Reilly, Xavier De Guillebon, Kevin Bishop, **Distribútor**: SPI International

Xavier je poslucháč ekonomickej fakulty v Paríži a otcov známy mu po dokončení štúdií sľubuje lukratívne miesto na ministerstve financií. Podmienka, že musí ovládať španielčinu, nie je vďaka programu Erasmus nesplniteľná a tak sa Xavier rozlúči s matkou a priateľkou a odletí do Barcelony. Nasťahuje sa tam do bytu, kde už žije ďalších šesť študentov, každý z iného kúta Európy. A tak ho čaká nielen štúdium, ale i nové známosti, zážitky a lásky. Film získal na tohtoročnom MFF v Karlových Varoch Cenu divákov.

NOVÉ FILMY PRE PREMIÉROVÉ KINÁ

(Esther Kahn, Francúzsko-Veľká Británia, 2000), 157 min., MP 12, čes. tit., ***dráma***

Esther Kahn

Réžia: Arnaud Desplechin, **Scenár**: Arnaud Desplechin, Emmanuel Bourdieu, **Kamera**: Eric Gautier, **Hudba**: Howard Shore, **Strih**: Hervé de Luze, Martine Giordano, **Hrajú**: Summer Phoenix, Ian Holm, Fabrice Desplechin, Frances Barber, Laszló Szabó, Emmanuelle Devos, **Distribútor**: SPI International

Londýn, koniec 19. storočia. Esther Kahn žije v East Ende. Jej rodičia sú židovskí emigranti, ktorí lopotia v rodinnom obchode. Esther je pomalá a tvrdohlavá, na nič nemá názor, v súvislosti s nikým, ani ničím nepociťuje žiadnu emóciu. Je ako kameň. Esther sa zaoberá otázkami, ktoré sú určené zvyčajne filozofom: ak som schopná snívať, ako môžem vedieť, že svet existuje? Čo ak všetci prežívame len imitáciu života? Kde sa potom odohráva „skutočný život"? Hoci je to ťažké, žije Esther napodobňovaním iných. Príde na to, že toto nie je spôsob, ako sa stať osobnosťou. Raz v divadle „precitne". Zistí, že nie je schopná sledovať hru ako ostatní. Ona ju prežíva. Esther sa rozhodne, že sa stane herečkou. Začne sa učiť to, kedy treba hrať a kedy žiť. A to jej zrazu odhalí dvadsať rokov potláčaného života...

OBNOVENÁ PREMIÉRA: 5. 12. 2002

(Vidocq, Francúzsko, 2001), 100 min., české titulky, MP 15, ***historický thriller***

Fantóm Paríža

Réžia: Pitof, **Scenár**: Jean-Christophe Grangé, Pitof, **Kamera**: Jean-Claude Thibault, **Hudba**: Bruno Coulais, **Strih**: Thierry Hoss, **Hrajú**: Gérard Depardieu, Guillaume Canet, Inés Sastre, André Dussollier, Edith Scobo, Moussa Maaskri, **Distribútor**: Continental film

Paríž, rok 1830. V meste vyčíňa maskovaný vrah, známy ako Alchymista. Po jeho stopách sa vydáva najúspešnejší francúzsky vyšetrovateľ, legendárny Francois Vidocq. V neľútostnom súboji je ale porazený a zdá sa, že zabijaka už nikto nemôže zastaviť. Vo Vidocqovom pátraní sa však rozhodne pokračovať mladík Etienne Boisset, spisovateľ, ktorý o detektívovi pôvodne pripravoval knihu. Na jeho púti temným parížskym podsvetím ho čaká mnoho smrtiacich nebezpečenstiev a tajomstvá, ktoré nemali byť nikdy odhalené...

PREMIÉRA: 5. 12. 2002

(The Guru, Veľká Británia, 2002), 94 min., MP 12, sl. tit., ***komédia***

Guru

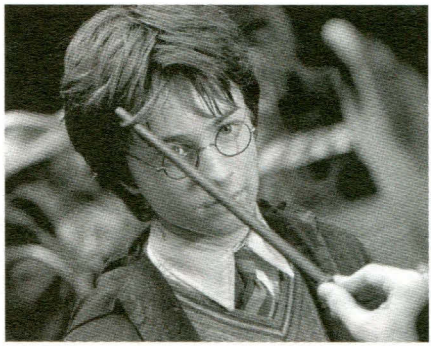
Réžia: Daisy von Scherler Mayer, **Scenár**: Tracey Jackson, **Kamera**: John de Borman, **Hudba**: David Carbonara, **Strih**: Bruce Green, Cara Silverman, **Hrajú**: Jimi Mistry, Heather Graham, Marisa Tomei, Christine Baranski, Michael McKean, Dash Mihok, Emil Marwa, Raahul Singh, **Distribútor**: Tatrafilm

O mesiac skôr než v USA sa do našich kín dostáva romantická komédia o mladom indickom učiteľovi tanca Ramu Guptaovi, ktorý prichádza do New Yorku, aby naplnil svoj sen o sláve a šťastí. Skončí však ako čašník a pornoherec. Jeho kolegyňa mu vnukne myšlienku, aby sa vydával za guru sexu. S rovnakým slovenským distribučným názvom bola v našich kinách v roku 1999 uvedená komédia *Holy Man*.

PREMIÉRA: 26. 12. 2002

(Harry Potter and the Chamber of Secrets, USA, 2002), 161 min., MP, slov. tit. a slov. dabing, ***dobrodružno-fantastický***

Harry Potter a tajomná komnata

Réžia: Chris Columbus, **Scenár**: Steve Kloves – podľa knihy J. K. Rowling, **Kamera**: Roger Pratt, **Hudba**: John Williams, William Ross, **Strih**: Peter Honess, **Hrajú**: Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Richard Harris, Maggie Smith, Alan Rickman, Kenneth Branagh, John Cleese, Robbie Coltrane, **Distribútor**: Continental film

Po obrovskom celosvetovom úspechu prvého dielu Harryho Pottera (*na Slovensku ho videlo už 311 117 divákov – pozn. aut.*) sa mladý čarodejník Harry Potter a jeho priatelia Ron a Hermione po prázdninách vracajú do Rokfortskej strednej čarodejníckej školy. Tam sa začali diať tajuplné a hrôzostrašné veci a Harry je zrazu podozrivý. Niekto, lepšie povedané niečo začalo napádať rokfortských študentov a premieňať ich na kameň. Že by bol za tým Draco Malfoy, Harryho úhlavný nepriateľ? Alebo to má na svedomí ten, koho na Rokforte začali tiež podozrievať, teda samotný Harry Potter?

Filmári sa i tentoraz snažili o čo najvernejší prepis literárnej predlohy podľa J. K. Rowling.

PREMIÉRA: 12. 12. 2002

(Full Frontal, USA, 2002), 111 min., MP 15, čes. tit., ***komédia***

Hollywood Hollywood

Réžia: Steven Soderbergh, **Scenár**: Coleman Hough, **Kamera**: Peter Andrews, **Hudba**: Jacques Davidovici, **Strih**: Sarah Flack, **Hrajú**: Blair Underwood, Julia Roberts, David Hyde Pierce, Catherine Keener, Mary McCormack, David Duchovny, Nicky Katt, **Distribútor**: SPI International

Dej novinky režiséra Stevena Soderbergha (*Erin Brockovich, Traffic – Aféry (bez)mocných*) sa odohráva v súčasnom Los Angeles. Počas dvadsiatich štyroch hodín sledujeme komplikované vzťahy medzi siedmimi priateľmi, ktorí sa zahrávajú s krehkými vzťahmi, čo ich spájajú. Toto Soderberghovo neautorizované pokračovanie filmu *Sex, lži a video* mapuje jeden deň v živote, ktorému na prvý pohľad chýbajú akékoľvek súvislosti...

PREMIÉRA: 5. 12. 2002

(Just Visiting, Francúzsko, 2001), 88 min., MP 12, ***komédia***

Návštevníci 3: Cesta do Ameriky

Réžia: Jean-Marie Poiré, **Scenár**: Christian Clavier, Jean-Marie Poiré, John Hughes, **Kamera**: Ueli Steiger, **Hudba**: John Powell, **Strih**: Michael A. Stevenson, **Hrajú**: Jean Reno, Christian Clavier, Christina Applegate, Malcolm McDowell, Matthew Ross, Tara Reid, **Distribútor**: Continental film

Francúzske knieža Thibault má v 12. storočí tesne pred svadbou s milovanou princeznou Rosalind. Pod vplyvom zákerného kúzla ju však omylom zabije. V zúfalstve sa obráti na mocného čarodejníka a požiada ho, aby ho i s jeho sluhom Andrém odčaroval späť pred tragickú udalosť. Popletený mág ale urobí chybu a Thibault s Andrém sa miesto naspäť presunú o tisíc rokov dopredu a o pár tisíc kilometrov inam – do súčasného Chicaga. Samozrejme, sú úplne zmätení a napáchajú mnoho nedorozumení a trapasov. A tiež stretnú Thibaultovu prapra-pra...vnučku Juliu, ktorá akoby princezne Rosalind z oka vypadla. Ich cieľom sa teda postupne stane uchrániť ju pred ziskuchtivým snúbencom a pokiaľ možno i nájsť cestu späť „domov".

PREMIÉRA: 26. 12. 2002

(Quartétto, Slovensko-Česko, 2002), 90 min., MP 12, ***tragikomédia***

Quartétto

Réžia: Laura Siváková, **Námet:** Laura Siváková, **Scenár**: Laura Siváková, **Kamera**: Tomáš Juríček, **Hudba**: Peter Groll, **Strih**: Maroš Šlapeta, **Hrajú**: Diana Mórová, Zuzana Mauréry, Lenka Fillnerová – Robaye, Peter Bebjak, Klára Dubovicová, Ján Kroner, **Distribútor**: Charlie's

Quartétto je príbehom o láske, vášni a nedorozumení na pozadí krutej skutočnosti. Hlavnými aktérkami príbehu sú matka a jej tri dcéry. Matka predstavuje pre svoje dcéry model panovačnej ženy, ktorej nerozumejú a pred ktorou majú rešpekt. A hoci v hĺbke srdca túžia po jej láske, otvorenosti a priateľstve, nedokážu sa jej priblížiť. Nechápu, čo spôsobilo, že matka nebola schopná milovať ich všetky bez toho, aby si vybrala vždy len jednu z nich ako hračku, ktorú po chvíli odhodila do kúta. Nechápu ani matkinu nespokojnosť s vlastným životom. Nevedia nič o jej nenaplnenej túžbe po kariére, o nemilovanom manželovi, o jej tajnej láske k mladému mužovi... *Quartétto* malo slávnostnú premiéru v súťaži 4. MFF Bratislava 29. novembra 2002.

PREMIÉRA: 5. 12. 2002

(Sweet Home Alabama, USA, 2002), 108 min., MP 12, slov. tit., ***romantická komédia***

Sladká Alabama

Réžia: Andy Tennant, **Scenár**: C. Jay Cox, **Kamera**: Andrew Dunn, **Hudba**: George Fenton, **Strih**: Troy Takaki, Tracey Wadmore-Smith, **Hrajú**: Reese Witherspoon, Josh Lucas, Patrick Dempsey, Candice Bergen, Mary Kay Place, Fred Ward, Jean Smart, Ethan Embry, **Distribútor**: Saturn Entertainment

Reese Whiterspoon sa nám tentoraz predstaví ako newyorská módna návrhárka Melanie Carmichael. Melanie si začne s najžiadanejším slobodným mužom v meste, no jej minulosť ukrýva veľa tajomstiev, vrátane jej manžela menom Jake, ktorého si zobrala ešte na strednej škole v rodnej Alabame na juhu USA a ktorý so sedliackou zaťatosťou odmieta súhlasiť s rozvodom. Pevne rozhodnutá urobiť s tým raz a navždy koniec, odcestuje Melanie do Alabamy, kde sa opäť stretne zoči-voči so svojou minulosťou. Melanie v tejto komédii plnej omylov a zámien zistí, že zaľúbiť sa druhý raz môže byť ešte krajšie ako prvý raz.

PREMIÉRA: 5. 12. 2002

pripravil ***Miro Ulman***

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TÝKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!)

Animovaný Pôvod sveta do kinodistribúcie

Jedným z reprezentantov slovenskej kinematografie, ktorý bude mať na MFF Bratislava premiéru, je aj niekoľko rokov pripravovaný autorský animovaný film Kataríny a Petra Kerekesovcov na motívy brazílskej mytológie *Pôvod sveta*. Film s podtitulom Na počiatku nebolo nič, iba nebo a voda... sa objaví v slovenskej kinodistribúcii od 2. januára 2003 a premietať sa bude spolu s francúzskym filmom *Ľúbi ma, neľúbi ma*. Pod hudbu v tomto filme sa podpísal Michal Kaščák. Na 4. MFF Bratislava mal film svoju premiéru 30. novembra 2002, viac informácií o filme prinesieme v januárovom vydaní Film.sk 1/2003. ***(sim)***

Bakalárske filmy VŠMU na obrazovke

V letných mesiacoch sa na obrazovke Slovenskej televízie vysielala relácia MEGAbioFÓN, ktorá priniesla informácie o aktuálnej tvorbe študentov VŠMU. V decembri dostali priestor pre prezentáciu svojich filmov aj dvaja mladí študenti odboru réžia hraného filmu Filmovej a televíznej fakulty VŠMU Róbert Šveda a Matúš Libovič. Obaja predstavia svoje bakalárske filmy *Procesia* (Matúš Libovič) a *Cez prah* (Róbert Šveda). Filmy sú koprodukčným projektom školy, Slovenskej televízie a spoločnosti Ars Media. Aj cez náročnosť projektu a nedostatočné finančné krytie, sa vďaka niekoľkým donorom podarilo filmy úspešne dokončiť. Filmový projekt o zlomových momentoch v ľudskom živote, o rodinách a väzbách v nich, už pred realizáciou získal Cenu dekana FTF VŠMU na Medzinárodnom festivale študentských filmov ÁČKO 2001 pre mladý pohľad a prístup k téme, neovplyvnený tradíciou slovenského filmu. Filmy sa budú vysielať 1. decembra 2002 na STV 2 o 20.30 hod. ***(red)***

Internetová stránka SFÚ v novej podobe

Od januára 2003 nájde široká verejnosť informácie o činnosti Slovenského filmového ústavu (SFÚ), ale aj informácie z rôznych oblastí kinematografie na stránkach www.sfu.sk v novej štruktúre a s novým designom. Nová podoba stránky má každému užívateľovi poskytnúť vo vizuálne atraktívnej forme novinky zo slovenskej kinematografie, prehľad činností jednotlivých oddelení SFÚ, servis pre médiá (tlačové správy, ohlasy) či zoznam filmových podujatí a festivalov na Slovensku a v zahraničí. Návštevníci stránky okrem iného nájdu aj zoznam publikácií, ktoré vydáva SFÚ, prehľad knižničných služieb a výpožičný poriadok, ako aj informácie z videotéky SFÚ, ktorá obsahuje videokazety (a už aj dve DVD) Zlatého fondu slovenskej kinematografie. SFÚ chce užívateľom internetu dopriať pohodlný a rýchly prístup ku komplexným a zaujímavým informáciám o slovenskom, aj zahraničnom filme.

(eza)

Informácie pod drobnohľadom

Stalo sa už zvykom, že keď ktokoľvek potrebuje akúkoľvek informáciu zo slovenského kinematografického a audiovizuálneho prostredia, siaha po filmovej ročenke, ktorá už pravidelne na konci roka dopĺňa ponuku knižných filmových titulov. Tento rok sa z edičného oddelenia SFÚ v decembri dostáva k čitateľom *Filmová ročenka 2001*, v ktorej je všetko, čo ste kedy potrebovali a chceli vedieť o slovenskom filme v roku 2001.

Filmová ročenka 2001 je zostavená zo základných kapitol, ktoré informujú o všetkých filmových podujatiach minulého roka, o slovenskej filmovej, animovanej tvorbe a videotvorbe a o filmovej distribúcii s prehľadom všetkých filmov distribuovaných na Slovensku v priebehu roka 2001. Už pravidelnou súčasťou ročenky je aj kapitola Filmovej a televíznej fakulty Vysokej školy múzických umení v Bratislave, ktorá prináša súpis študentských filmov, absolventov FTF VŠMU v školskom roku 2000/2001 a ich teoretických diplomových prác, ale aj v minulom roku po prvýkrát zaradený súpis filmov študentov FTF VŠMU, reprezentujúcich Slovensko na domácich a zahraničných festivaloch v roku 2001. Na stránkach In memoriam sú tvorcovia, ktorí nás v roku 2001 opustili. V kapitole Ocenenia sa záujemcovia opäť dozvedia, akými cenami sa môžu pochváliť nielen slovenské filmy a tvorcovia, ale aj organizácie a inštitúcie a ročenka ponúka aj zoznam filmových publikácií a periodík vydaných v priebehu roka. Na minuloročnú ročenku nadväzuje tiež bibliografický súpis článkov o slovenských hraných, dokumentárnych a televíznych filmoch z periodickej tlače za rok 2001. Neodmysliteľnou praktickou príručkou je Adresár inštitúcií, organizácií a spoločností slovenskej kinematografie, ku ktorému tento rok pribudol samostatný register príslušných subjektov. Ročenku nakoniec uzatvára menný a názvový register.

Čím bude ročenka tento rok inovovaná? Jej obsah doplnia tzv. „prílohové" kapitoly. Neviažu sa síce priamo k roku 2001, ale poskytujú komplexné informácie, ktoré v ucelenej podobe ešte neboli zverejnené. Takou kapitolou je súpis Cien Slovenského filmového zväzu, Únie slovenských televíznych tvorcov a Literárneho fondu SR Igric za roky 1967 – 2001, kapitola Predaj a komerčné uvedenie slovenských animovaných a ostatných krátkych filmov v zahraničí v rokoch 1945 – 2001, ale aj Tvorba slovenských filmových tvorcov v Českej republike, ktorá výberovo prináša informácie za rok 2000. Úplnou novinkou a veľmi vďačnou súčasťou *Filmovej ročenky 2001* bude kapitola Finančná podpora slovenských audiovizuálnych projektov od domácich a zahraničných grantových komisií za rok 2001, ktorá informuje súhrnne o všetkých podporených projektoch v minulom roku.

(sim)

HORÚCA NOVINKA

HORÚCA NOVINKA

Voňavá zbierka filmových príbehov

Knižná edícia SFÚ Camera Obscura, zameraná na prezentáciu filmových tvorcov, upozornila na seba už prvým titulom z roku 2000 *Svet v pohyblivých obrazoch Martina Šulíka*. Prostredníctvom publikácie sa čitatelia mali možnosť bližšie zoznámiť s jedným z najvýznamnejších súčasných slovenských filmových režisérov, ku ktorému sa SFÚ opäť vracia, tento raz však priamo k jeho tvorbe. Netradičná publikácia *5 scenárov*, ktorej vydanie sa avizovalo už minulý rok, sa k čitateľom dostane v najbližšom období. Už samotný názov publikácie napovedá, že je súborom scenárov k celovečerným filmom Martina Šulíka. *Neha*, *Všetko, čo mám rád*, *Záhrada*, *Orbis Pictus* a *Krajinka* získavajú aj literárnu podobu.

Podľa slov vedúceho edičného oddelenia SFÚ Mariána Brázdu netradičnosť publikácie dotvára jej výtvarná podoba. Vďaka výtvarníkovi a filmovému architektovi Ferovi Liptákovi, ktorý je častým spolupracovníkom Martina Šulíka a vďaka jeho výtvarnému spracovaniu, by malo *5 scenárov* osloviť čitateľovu obrazotvornosť a zachovať vizuálny efekt rovnomenných filmov. Práve z tohto hľadiska ide o istý experiment. V podobe autenticky živej grafiky, približujúcej a rozkresľujúcej atmosféru konkrétnych filmových scén, sa do knihy dostáva živý prvok, narúšajúci pravidelnosť textu. Fotografie s rovnako invenčnou výtvarnou úpravou, ktoré sú súčasťou publikácie, sprostredkovávajú konkrétnu filmovú situáciu.

Publikácia *5 scenárov* sa usiluje v písanej podobe zachovať vernosť filmového stvárnenia a dokázať, že aj scenáre nesú prvky svojbytného umeleckého diela. Kniha je súčasne i vzácnym dokumentom genézy samotných filmov. V čom je zaujímavá pre čitateľa, prípadne filmového diváka a nakoľko je filmová podoba spomínaných scenárov totožná s publikovanými, sme sa opýtali autorov, ktorými sú vlastne samotní scenáristi Martin Šulík (*Neha, Všetko čo mám rád, Záhrada, Orbis Pictus, Krajinka*), Dušan Dušek (*Krajinka*), Ondrej Šulaj (*Neha, Všetko čo mám rád, Orbis Pictus*) a napokon Marek Leščák (*Záhrada, Orbis Pictus*), ktorý ku všetkému dodal, že sa stotožňuje so svojimi kolegami. Tí podľa neho úplne vystihli podstatu zaujímavosti publikácie.

Martin Šulík: *„Myslím si, že takáto kniha je určená hlavne pre filmových fanúšikov, pre ľu-*

Maľovanie v Krajinke Martina Šulíka.

dí, ktorí sa zaujímajú o tvorivý proces pri vzniku filmu. Editori zo Slovenského filmového ústavu sa však snažili, aby vznikla pekná kniha s množstvom obrazového materiálu, s peknou grafickou úpravou, ktorá by mohla zaujať aj širšiu čitateľskú obec. Súčasťou limitovanej série kníh by malo byť aj CD s hudbou Vlada Godára k všetkým filmom. Spolu so scenáristami Ondrejom Šulajom, Marekom Leščákom i Dušanom Dušekom sme sa rozhodli v knižke ponechať pôvodnú podobu textov. Okrem drobných štylistických úprav sme ich neprepisovali. Čitateľ teda bude môcť porovnať literárne scenáre s ich filmovou podobou. Možno bude pre neho zaujímavé vidieť, ktoré scény z hotových filmov vypadli, ktoré boli skrátené a ktoré našli v konečnej štruktúre nové miesto. Môže sa stať, že knižná podoba scenárov sa im bude páčiť viac ako hotové filmy."

Ondrej Šulaj: „Kniha scenárov je zaujímavá predovšetkým pre mňa. Potvrdzuje mi ten zvláštny pocit, ktorý mám. Pocit takmer úžasného tvorivého nasadenia, ktoré sa odohrávalo práve v čase, keď sa o slovenskej kinematografii hovorilo, že je v stave krízy a útlmu. Priznám sa, že písanie týchto scenárov bolo pre mňa tým najkrajším obdobím v mojej scenáristickej tvorbe a tešil by som sa, keby tento môj pocit prešiel aspoň čiastočne na čitateľov. Rozdiel medzi scenármi a hotovými filmami je podľa mňa minimálny. Pri písaní sme si spolu s Martinom Šulíkom overovali každé slovo, vetu, situáciu, každý dialóg, donekonečna sme ich prepisovali a korigovali, až kým sme ich necítili, nepočuli a nevideli na rovnakej vlnovej dĺžke."

Dušan Dušek: „Scenár sa od filmu vždy nejako odlišuje a práve tým môže byť pre láskavého čitateľa zaujímavý: hľadaním a nachádzaním rozdielov. Predovšetkým je tu však možnosť alebo ponuka na hru, pri ktorej si ten láskavý čitateľ podľa prečítaného textu scenára premietne v hlave vlastný film, svoju verziu príbehu, a to v oboch možných prípadoch, čiže keď film videl alebo dosiaľ nevidel. A keď ho čítanie scenárov neláka, môže si takouto knihou vypomôcť nejako prakticky, napríklad pri lisovaní kvetov do herbára. Dúfam, že aj kniha našich scenárov bude takouto voňavou zbierkou filmových príbehov."

Dáša Čiripová

Autentické malé príbehy

Po *Sokoliarovi Tomášovi* a dvoch filmoch Juraja Jakubiska sa v decembri tohto roka objaví na DVD i jeden z najoceňovanejších slovenských filmov *Obrazy starého sveta* (1972) Dušana Hanáka pri príležitosti 30. výročia jeho vzniku. Disk, ktorý v zaujímavo riešenom obale vydáva SFÚ, ponúka užívateľom veľmi kvalitný obraz síce s mono, ale digitálne remastrovaným zvukom. Ako bonusy na ňom nájdete biografiu Dušana Hanáka, jeho kompletnú filmografiu, vrátane ocenení, ktoré jeho filmy získali na domácich i zahraničných festivaloch a prehliadkach, krátke profily kameramana Alojza Hanúska a fotografa Martina Martinčeka, úryvky z rozhovoru Petra Michaloviča s Dušanom Hanákom o filme *Obrazy starého sveta* (*ktorý bol v plnom rozsahu publikovaný vo Film.sk č. 5/2002 – pozn. red.*), ohlasy z tlače a Hanákov krátkometrážny film *Prišiel k nám Old Shatterhand*. Skôr ako sa DVD dostane k záujemcom, bude slávnostne pokrstené na 4. MFF Bratislava a pri tejto príležitosti festival v spolupráci so SFÚ uvedie film *Obrazy starého sveta* ako špeciálnu projekciu.

(miro)

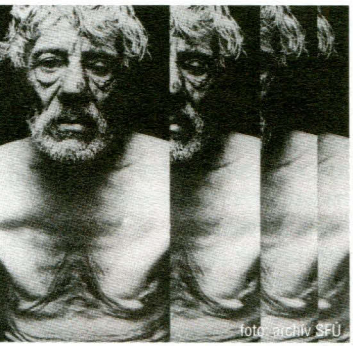
HORÚCA NOVINKA

Obrazy starého sveta

Na začiatku bolo päť cyklov dokumentárnych fotografií Martina Martinčeka, ktoré boli portrétmi ľudí, žijúcich svoj život mimo veľkých dejín. Fotografie sa pokúsili zachytiť ich tváre, ich gestá, ich mimiku, ich životnú činnosť v jej rôznych modalitách tak, aby sme v tomto výsadnom okamihu cítili to, čo mu predchádzalo a čo mu malo nasledovať. V prípade fotografie môžeme hovoriť o schopnosti zachytiť moment, okamih, nehybný rez, lenže to, čo trvá, čo sa deje, pohyblivý rez už médium fotografie nie je schopné zachytiť. Jediné, čo zostáva, je buď doplniť fotografiu zdvojujúcim komentárom alebo rozpohybovať obraz. Tej druhej možnosti sa chopil Dušan Hanák. Martinčekove fotografie mu poslúžili ako kľúč k otvoreniu brán do „malých svetov", ktoré síce jestvujú vo vnútri veľkého sveta, napriek tomu si však uchovali svoju temporalitu, svoj kolorit a hlavne svoju neopakovateľnú jedinečnosť. Čas v týchto „malých svetoch", ktoré sa nachádzajú všade tam, kde existujú slobodní ľudia, je časom tradície. Ich obyvatelia v prítomnosti žijú, s úctou spomínajú na minulosť a bez strachu hľadia do budúcnosti.

Hanákove *Obrazy starého sveta* nielenže rozpohybovali

Martinčekove fotografie, ale dokázali urobiť ešte niečo navyše, pričom to navyše spočíva na jednej strane v tom, že Dušan Hanák objavil niekoľko nových „malých svetov", majúcich aj svoju fotografickú verziu, ktorej autorom je Vladimír Vavrek. Na druhej strane v tom,

a to je veľmi podstatné, začali rozprávať príbehy. Každý z týchto príbehov rozpráva o tom, čo život dal a čo život vzal. Na prvý pohľad nič zvláštne, avšak skutočne len na prvý pohľad! Keď sa totiž zahĺbime do filmového rozprávania, tak si uvedomíme, že to, čo robí jeho režisér, je fascinujúce. On nám totiž nielen približuje príbehy ľudí, existujúcich na periférii, on nám, aspoň ja som o tom hlboko presvedčený, geniálne odkrýva podstatu toho, čo môžeme označiť pojmom *autentické*. Áno, autentické, ktoré sa z nášho sveta akosi pomaly vytratilo, je to pravé označenie, pretože ono je vždy len tam, kde sa nedá udalosť, neopakovateľný život podriadiť nejakej univerzálnej alebo lokálnej norme. Autentické je vždy singulárne, medzi jedným a druhým príbehom sú síce podobnosti, ale tieto nemôžeme podriadiť nejakému všeobecnému vzoru, nejakej ideologickej norme, nárokujúcej si na bezvýhradnú vládu. Dá sa povedať, že hlavným hrdinom je slobodný človek, ktorý dokáže myslieť rukami a cítiť telom. Len ten, kto dokáže toto, dokáže vybudovať dom doslova na kolenách, len ten dokáže premýšľať o existencii pri pasení oviec, špekulovať o nekonečnom vesmíre na samote alebo zdobiť vencami cintorín tak, že sa z neho nenápadne stáva artefakt.

Tieto obrazy sú aj o krásnych ľuďoch, lenže túto krásu opäť nemôžeme vidieť vtedy, keď sa na ňu budeme pozerať cez prizmu ideologickej optiky alebo strnulého estetického kánonu. Krása autentického je viditeľná vtedy, keď prechádzame od jedného človeka k druhému bez toho, aby sme za nimi hľadali nejaký ideál. V prípade týchto ľudí niet ideálu krásy, je len konkrétny krásny človek a krása v singuláre.

Obrazy starého sveta Dušana Hanáka od svojho vzniku znepokojovali dogmatikov. Dovolím si tvrdiť, že pokiaľ budú na tomto svete tieto filmové obrazy jestvovať, budú vždy znepokojovať dogmatikov akéhokoľvek druhu. A za to, že obsahujú túto zázračnú esenciu, patrí naša úprimná vďaka jeho tvorcovi. Aj po tridsiatich rokoch.

Peter Michalovič
(autor je estetik)

foto: archív SFÚ

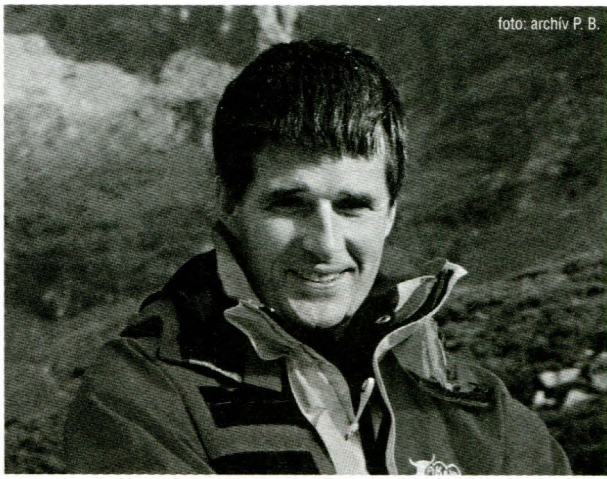
Cestovanie v čase a za poznaním

Režisérovi Pavlovi Barabášovi (1959) je prečo závidieť. V dnešnom svete technických a civilizačných návykov a zlozvykov mestského človeka dokáže žiť dobrodružno-cestovateľský život, zúčastňovať sa náročných športových expedícií a objavných výprav do sveta prírodného a nedotknutého človekom. O svojich cestách podáva výnimočné obrazové záznamy, ktoré patria vo svojom filmovom žánri medzi svetovú špičku. Z jeho bohatej filmografie zaujali filmy *118 dní v zajatí ľadu* (1998), *Tajomné Mamberamo* (2000) alebo *Mustang* (2001), ktoré získali výrazný medzinárodný ohlas. Napríklad film *Mustang* naposledy získal Hlavnú cenu v jednej z troch kategórií ako Najlepší ekologický film na festivale horských filmov v španielskom Torele a z Medzinárodného festivalu horských filmov v anglickom Kendal, kde vlani získal Grand Prize, si tento rok odniesol Cenu divákov. V roku 2002 Pavol Barabáš dokončil ďalšiu snímku s názvom *OMO – cesta do praveku*, akýsi denník dobrodružnej výpravy za poznaním afrického pralesa a pôvodných kmeňov, žijúcich v povodí divokej rieky Omo. Film už stihol získať Hlavnú cenu poroty a Cenu divákov na MFHF Poprad a ďalší diváci sa naňho môžu tešiť v programe tohtoročného MFF Bratislava. Ale nielen to. *„Zaujímavý pokus robíme v termíne od 8. do 9. decembra v bratislavskom Ster Century Cinemas v Polus City Center, kde sa budú premietať skoro všetky moje filmy. Som zvedavý ako to dopadne,"* hovorí Pavol Barabáš.

ROZHOVOR

Nie je jednoduché sprostredkovať vlastný emotívny zážitok z výpravy vo filme tak, aby bol rovnako silný aj pre filmového diváka. Akým spôsobom nakrútený materiál začínate spracúvať do filmového príbehu?

– Keďže som pri svojich filmoch kameramanom, režisérom a aj všetky ostatné prípravné, aj postprodukčné práce si robím sám, vzniká isté nebezpečenstvo. Som zahltený zážitkami a obrazmi, ktoré sa k nim viažu. Nemusia im však zodpovedať obrazy na videozázname. Chýba odstup. Najlepšie je nechať čerstvé pocity prejsť sitom času, ktorý pomôže zane-

foto: archív P. B.

Pavol Barabáš na zábere z jedného zo svojich odvážnych nakrúcaní.

chať len tie skutočne silné emócie. Cez ne sa potom prederie téma, ktorá sa pre ten – ktorý film stane kľúčovou.

Ktorá téma sa pre vás stala hlavnou vo vašom zatiaľ poslednom filme *OMO – cesta do praveku*?

– Vo filme *OMO – cesta do praveku* sa stretáva viacero línií. Jedna je o dievčati, majsterke sveta v raftingu, ktorá žije športovým životom a šport, ktorý si vybrala sa stal zrazu prostriedkom objavovania nových krajín a svetov. Ďalšou je časový rozmer, akési cestovanie v čase. *Cesta do praveku* Karla Zemana mala pre mňa obrovské čaro a tak som túžil urobiť film, ktorý by niečo podobné ukázal tak, ako sa dá v skutočnosti cesta do minulosti prežiť v dnešnom svete. Tretím rozmerom je filozofujúca úvaha a kladie si otázku, kam smeruje ľudstvo. Poznáme miesto, kde sa vývoj začal, kde sme, ale ako to pôjde ďalej, na to si musí skúsiť odpovedať divák sám.

Tento film vypovedá o svete, v ktorom vďaka svojej nedostupnosti akoby naozaj zastal čas. Vaša výprava sa plavila raftom riekou s vysokým stupňom obtiažnosti, vodou plnou krokodílov a hrochov, obklopenou neznámym a nedobytným pralesom... V čom to bolo najťažšie?

– Rozhodne to nebola nuda. Nepredpokladal som, že taký neporušený svet ešte zažijem. Každú minútu sme museli byť v strehu, nevediac, čo môže prísť za najbližšou zákrutou, akí ľudia sa objavia v pralese či nezaútočia zvieratá... Vo svojich filmoch neinscenujem, nakrúcam len to, čo sa odohrá autenticky. Na to si však treba vypestovať určitú intuíciu, v ktorom momente si dať na oko kameru.

Je vám ľúto, že sa vám niekedy nejakú konkrétnu situáciu nepodarilo nakrútiť?

– Stáva sa. V prípade filmu *OMO – cesta do praveku* bola veľmi zaujímavá situácia, kedy Lucia pri vyskakovaní z člna skočila na krokodíla. O tej sa vo filme len hovorí.

Pri nakrúcaní zažívate situácie, pri ktorých keď niekedy nejde priamo o život, ide aspoň o zdravie. Kto sa za vás pozerá pod nohy, keď sa práve pozeráte cez objektív kamery?

– Na cesty chodím najradšej vo dvojici alebo v malých skupinách ľudí, ktorí si musia absolútne dôverovať. Osobne som v prvom rade partnerom, ktorý nemôže sklamať tých ostatných. Často dochádza k situáciám, kedy sa treba veľmi rýchlo rozhodnúť, či bežať alebo veslovať preč, niekoho zachraňovať alebo chytiť kameru a nakrúcať. Dôležité je mať v tíme silných ľudí, ktorí vedia, čo majú robiť, na ktorých sa dá kedykoľvek spoľahnúť. Cesta po rieke Omo bola pre mňa poznaním, že najväčšou devízou v dnešnom svete je spoznať správanie ľudí v extrémnych podmienkach. Pravidlo je, že ak nezlyhajú a podržia sa v najťažších situáciách, urobia tak pre vás aj v bežnom živote.

Nie je vám ľúto, že sa vaše filmy nedostávajú k domácemu publiku v širšej distribúcii?

– Trochu áno. Teší ma však ich divácky ohlas na prehliadkach a festivaloch. Všetky moje filmy sa dostávajú do distribučnej siete na videokazetách a pripravujeme ich aj na DVD. Asi to chce len viac odvahy, aby sa mohli dostať aj do kina. Na druhej strane viem, že diváci, ktorí naozaj chcú, si tie filmy nájdu. Na festivaloch a mimoriadnych projekciách.

Vaše filmy sú veľmi rôznorodé, zobrazujú náročné vysokohorské výstupy, tajnú výpravu do tibetského kráľovstva a sveta budhizmu, aj objavovanie pôvodných kmeňov Afriky. Nakrúcanie akých je vám najbližšie?

– Je to o zážitku. Prežiť niečo pekné s priateľmi. Na cestu odchádzam s tým, aby som obohatil o poznanie predovšetkým sám seba. Ak z toho vznikne film, ktorý zaujme aj niekoho iného, vždy som veľmi rád.

Ako sa vám darí financovať svoje projekty?

– Tvorba by mala byť slobodná a nezávislá. Pre mňa nie je dobré, ak sa do nej vstupuje cez peniaze, ktoré ju môžu zásadne ovplyvňovať. Nakrúcanie svojich filmov musím zvládnuť väčšinou z vlastných zdrojov. Až keď som presvedčený, že sa mi podarilo nakrútiť niečo unikátne, začnem oslovovať fondy, sponzorov, priateľov. Tento druh filmov nemôže a nechce byť o zisku. Verím však v to, že energia, ktorú do filmu vkladám, sa mi nejako vráti späť. A tie náklady sa nakoniec vždy vrátia.

Môžete už spomenúť nejaký z vašich budúcich filmov?

– Zážitky a emócie sa nedajú plánovať. Dva nové projekty mám z polovice nakrútené. Rád si nechávam otvorenú hlavu a ponechám to na vývoj okolností ako ten-ktorý projekt nakoniec vo mne dozreje.

Videli ste v poslednom období nejaké nové slovenské filmy? Ako na vás zapôsobili?

– Som rád, že na filmových prehliadkach vidím veľmi veľa dobrých slovenských dokumentov. Dokázali to naposledy aj podujatia Etnofilm Čadca a Tri dni dokumentu. Mnoho z nich sa však robí účelovo na zákazku a tak majú, bohužiaľ, veľmi krátky život. Po jednej či dvoch projekciách o nich už nepočuť, pritom záujem divákov by určite bol. Je to veľká škoda, keď si predstavím koľko úsilia a energie film autora stojí.

Lubica Mistríková

Barbara Szomolányiová

foto: Linda Petrov

Povolanie: producent

Dátum a miesto narodenia: 17. november 1975

Vzdelanie: 1994 – 1998 – FTF VŠMU / odbor Produkcia a manažment, od roku 2001 – doktorand na FTF VŠMU / odbor Produkcia a manažment

Filmografia: (produkcia, aj asistencia): *The Peacemaker* (1996), *Kull The Conqueror* (1996), *The Third Miracle* (1999), *The Artists Specials* (1999), *Krajinka* (1999), *Posledná večera* (2000), *Blue Moon* (2001) a iné...

„Produkcia ako profesia či ako študijný smer nie je pre ľudí mimo filmového sveta príliš známa. Osobne som sa k nej dostala vďaka môjmu blízkemu okoliu. Od detstva som s otcom (kameraman Stanislav Szomolányi – pozn. aut.) trávila veľa času na nakrúcaniach. V žiadnom prípade som sa nechcela vzdať prostredia, ktoré mi bolo veľmi sympatické, no už počas štúdia na gymnáziu mi bolo jasné, že zo mňa nebude ani scenárista, ani režisér. Jediný z odborov filmovej fakulty, ktorý sa zdal pre mňa reálny, bol odbor Produkcia a manažment. Našťastie som sa zoznámila s Normou Kleinovou, ktorá ma pripravila na prijímacie pohovory. Úspešne. Na školu som prišla s nulovou praxou v odbore. Väčšina získaných informácií teda bola pre mňa obohatením. Už po prvom roku štúdia som začala pracovať a k tejto práci by som sa asi nedostala, keby som nebola prijatá na VŠMU. Absolvovanie Produkcie a manažmentu na filmovej fakulte ale nie je podmienkou vykonávania tejto profesie. Výhodu vo vysokoškolskom vzdelaní v tejto oblasti vidím hlavne v kultivácii vlastnej osobnosti v oblasti umenia a nasmerovaní získaných poznatkov želaným smerom. Dôležitý bol pre mňa na škole aj kontakt a spolupráca s umelcami v mojom veku. Už tam si môže perspektívny producent vytvoriť obraz o generácii tvorcov, vyrastajúcej paralelne s ním a selektovať okruh svojich možných spolupracovníkov.

V období môjho štúdia vznikalo tragicky málo filmov, čo v podstate trvá dodnes. Produkciu som začala študovať päť rokov po „nežnej revolúcii", takže krátko po páde štruktúry Slovenskej filmovej tvorby, po dlhé obdobie jediným „producentským" subjektom na realizáciu filmov. Produkčné spoločnosti, zaoberajúce sa realizáciou celovečerných hraných filmov, ktoré vznikli v tom období, sú na trhu doteraz a pribúda ich minimálne. Často vznikajú iba za účelom realizácie konkrétneho scenára. Reálne sa producentstvu väčších filmových projektov venujú producenti, ktorí ešte čerpajú z „predrevolučnej" praxe, nie mladí absolventi VŠMU. V Čechách vznikajú v poslednom období filmy, na ktorých filmári spolupracujú najmä s mladými producentmi, občas aj študentmi FAMU. Slovensko by malo v oblasti realizácie celovečerných hraných filmov vytvárať koprodukcie v rámci Európy. Vyskúšala som si realizáciu viacerých projektov a stále sa produkcii venujem. V súčasnosti nachádzam uplatnenie v produkovaní reklamných spotov. Čakám, že sa mi raz do ruky dostane scenár, ktorému budem 100% veriť a vtedy si trúfnem aj na produkovanie filmov."

Dáša Čiripová

AKO ĎALEJ, ABSOLVENT?

Slovenská filmová produkcia

Na čom pracujú a čo nakrúcajú slovenskí filmári?

V druhej polovici tohto roka sa začalo hovoriť o tom, že slovenská kinematografia sa mobilizuje. Je naozaj faktom, že počet premiér celovečerných (slovenských a koprodukčných) hraných filmov tohto roka je vyšší ako po minulé roky. K májovej premiére filmu *Dážď padá na naše duše* pribudli na jeseň premiéry filmov *Výlet*, *Kruté radosti* a *Útek do Budína* a v decembri sa k divákom dostáva film *Quartétto*. K týmto piatim filmom patrí aj tohtoročná obnovená premiéra filmu *Ľalie poľné* v apríli tohto roka. Na tlačovej besede k jednému z posledne premiérovaných filmov padla otázka: *Čím to je, že zrazu je nových slovenských filmov viac?* Zaujalo ma nielen to, čím to je, ale aj ako to vidia tí, ktorí realizáciu filmov na Slovensku napĺňajú a na čom slovenskí filmári vlastne pracujú?

Igor Hudec (Ars Media), producent filmu *Útek do Budína*, ktorý je zatiaľ poslednou premiérou slovenského filmu tohto roka, hodnotí súčasnú situáciu v slovenskej kinematografii veľmi triezvo. *„Fakt, že tento rok vzniklo viac filmov, je klamlivý, pretože ide o filmy, ktoré mali v tomto roku len premiéry. V tomto prípade treba od seba odlišovať dve veci – uvedenie filmov do kín a ich realizáciu, ktorá sa neviaže na tento rok. Výroba filmov Dážď padá na naše duše, aj filmu Útek do Budína začala skôr, finančné prostriedky z grantov MK SR sa čerpali ešte z roku 2000. Je to teda len zhoda okolností, že v roku 2002 malo premiéru päť filmov a pre nezasväteného to vytvára dojem, že ich vzniklo viac. Čo sa týka filmov s predpokladanou premiérou v roku 2003, väčšinou sú to české projekty s minoritnou účasťou Slovenska. Česi umožňujú Slovensku do nich vstúpiť minoritným spôsobom, nerieši to však problém slovenskej kinematografie, jej finančné zázemie na výrobu filmov. Súčasná situácia v kinematografii nie je iná ako v minulosti, pretože objem finančných prostriedkov, ktoré je možné získať na filmy, je rovnaký ako napríklad pred piatimi rokmi. Naopak, vstupy do výroby zdraželi a tým pádom je podpora filmov menšia, nepriamo sa znižuje. Perspektíva zlepšenia stavu v kinematografii závisí od toho, či si „páni" v parlamente uvedomia, že film nemôže byť na periférii záujmov, podobne ako školstvo alebo zdravotníctvo, spoliehať sa na iné zdroje je zavádzajúce. Bez toho nie je šanca, aby sa to zlepšilo."*

S takýmto názorom sa zhoduje viac slovenských producentov. Marian Urban (ALEF Film&Media Group), producent nedávno premiérovaného filmu *Kruté radosti* hovorí však aj o tom, že *„peniaze, ktoré boli za posledné tri-štyri roky určené z verejnoprávnych zdrojov na výrobu filmov, sme si na rozdiel od niektorých producentov v minulosti nenechali, ale pokúsili sme sa za ne nakrútiť filmy a to, samozrejme, tiež nejaký rok trvá. Nešlo však len o to, že sa uvoľnili nejaké prostriedky zo štátnych fondov, ale producenti, ktorí sa rozhodli svoje projekty realizovať, hľadali spôsob, ako ich dokončiť prakticky za každú cenu. Nikto tu neblúznil o stomiliónových rozpočtoch a nevznikol už ani nepomer, že niekto dostal päťdesiat miliónov na film, ale hotový film nikto nikdy nevidel."* Podľa Mariána Urbana je druhým dôvodom vytvárania stabilnejšej situácie v slovenskom filme aj fakt, že *„vo väčšej miere ako v minulosti vstúpila do projektov STV. Je to však trochu dvojsečná záležitosť, pretože STV sľúbi a kontraktuje finančné prostriedky, ale nie vždy dokáže svoje záväzky splniť. Dúfam, že sa to podarí vyriešiť v blízkej budúcnosti."*

PREDPOKLADANÉ PREMIÉRY SLOVENSKÝCH A KOPRODUKČNÝCH CELOVEČERNÝCH HRANÝCH FILMOV ROKU 2003

film	*režisér*	*dátum premiéry*	*produkcia*	*koprodukcia*
Čert vie prečo	Roman Vávra	27. marec 2003 (ČR), marec/apríl 2003 (SR)	Bamac	kopr. s ČR (SR minoritne)
Lesní chodci	Ivan Vojnár	Febiofest 2003 (ČR), jar/jeseň 2003 (SR)	ALEF Film&Media Group	kopr. s ČR a Fr. (SR minoritne)
Mandril	Peter Czikrai	–	Charlie's	–
Masliak pravdy	Pavel Göbl	jar 2003 (SR)	Renesans	kopr. s ČR
O dve slabiky pozadu	Katarína Šulajová	–	Trigon Production	–
Pokrvné vzťahy	Oleg Harenčár	jeseň 2003 (SR)	ALEF Film&Media Group	kopr. s USA a ČR
Pravdivá história o Jurovi Jánošíkovi a Tomášovi Uhorčíkovi	Agnieszka Holland	jeseň 2003/jar 2004 (SR)	Charlie's	kopr. s ČR
Únava	Michaela Pavlátová	jar/jeseň 2003 (SR, aj ČR)	Ars Media	kopr. s ČR (SR minoritne)
Všetko okrem lásky	Dušan Trančík	zima 2003/jar 2004 (SR)	ALEF Film&Media Group	kopr. s ČR a Franc.
Zostane to medzi nami	Miro Šindelka	9. október 2003 (SR), január 2004 (ČR)	Film Factory	kopr. s ČR
Želary	Ondřej Trojan	jeseň 2003 (ČR), prelom 2003/2004 (SR)	ALEF Film&Media Group	kopr. s ČR a Rak. (SR minoritne)

poznámka: filmy sú radené v abecednom poradí • pokiaľ nie je uvedený údaj, nie je možné ho určiť • údaje k 20. novembru 2002

zdroj: redakcia Film.sk

Producent prvého tohtoročného filmu *Dážď padá na naše duše* Patrik Pašš (Trigon Production) na otázku, prečo tohto roku vzniklo viac filmov, takisto odpovedá, že *„tento počet premiér je dôsledkom práce MK SR. Predchádzajúce ministerstvá pracovali dosť nezodpovedne najmä vo vzťahu ku kinematografii. Posúvali veľké balíky peňazí na jednotlivé produkty, pričom niektoré ani nevznikli, kedžto teraz ministerstvo podporilo film pri zrode myšlienky alebo rozložilo financovanie na dlhšie obdobie a tak sa vlastne z tých istých zdrojov podarilo pokryť troška väčšie množstvo projektov. Veľmi pomohlo aj to, že do koprodukcií vstúpila slovenská, aj česká televízia. Pre ďalší vývoj je však v prvom rade dôležitá otázka legislatívnych podmienok a nájdenia zdrojov financovania pre slovenskú kinematografiu. Aj to, čo sa dáva do slovenskej kinematografie – sto miliónov ročne – je veľmi málo na to, aby sme dokázali hovoriť o slovenskej kinematografii. Z toho vzniknú jeden až tri filmy, ale rozhodne táto suma nedokáže udržať všetky filmové profesie a zabezpečiť ich kontinuálny rast. Môj odhad je minimálne dvesto miliónov ročne, aby tu bola aká-taká kontinuita v generáciách filmárov. Táto suma už dokáže zabezpečiť šesť až sedem filmov ročne a to už je kinematografia. Zatiaľ na MK SR boli dobré snahy, aj hľadanie riešení, čo pomohlo, ale nie je to systémová a koncepčná práca. Koncepcia je nájsť stabilné, nie jednorazové zdroje. Keď sa filmári, ktorí v tomto priestore žijeme a pracujeme, nepostaráme, aby podmienky pre prácu boli vhodné a aby kinematografické prostredie bolo aj dostatočne saturované, nikto to za nás neurobí. Musíme prísť s koncepciou, systémom, riešením a dokonca aj s tlakom. Treba nájsť spoločný cieľ a ten sa volá ekonomické zabezpečenie priestoru, v ktorom žijeme."*

Napriek tomu, že úprava legislatívnych podmienok na normálne fungovanie slovenskej kinematografie je primárna aj podľa Mariana Urbana, budúcnosť vidí tiež v nových technológiách, ktoré sa už začínajú uplatňovať aj u nás. *„Prichádzajú debutanti, mladí ľudia a preto sa domnievam, že aj na budúci rok bude viac filmov. Začína sa uplatňovať technológia výroby filmov, používaná predovšetkým v nízkorozpočtových filmoch v Európe, a to nakrúcanie na elektronické médiá, ktoré sa potom „prepíšu" na 35mm film a výsledkom je obrovská úspora finančných prostriedkov. Takéto nízkorozpočtové projekty sú druhá cesta ako nakrúcať filmy, pretože na Slovensku je nízkorozpočtový už film za 20 miliónov a keď teda niekto urobí film za 4 až 7 miliónov, je to OK. Som pevne presvedčený, že to bude takto fungovať aj v budúcnosti, pretože keď pôjdeme do Európy, tak nám nič iné nezostáva. To však nie je možné bez systémovej podpory kinematografie zo strany štátu. Musia sa o to starať však predovšetkým filmári a musia o tom hovoriť, mať otvorené oči a vidieť, ako sa to robí v krajinách okolo. Nepôjde to však bez politickej vôle, a to už je na politikoch, ktorí musia chcieť byť Európanmi a konať tak aj pokiaľ ide o audiovíziu. A nesmú o tom len hovoriť. Či ešte nastane taký prepad vo výrobe filmov ako za posledných pár rokov, či opäť budú obdobia, kedy sa nebude nakrúcať alebo sa nakrúti jeden film, o tom si myslím, že to už dokázateľne nie je problém filmových tvorcov a producentov. Tí preukázali, že úspešné filmy vedia nakrútiť. Najzákladnejšia zmena musí nastať v myslení a prístupe k podpore kinematografie a audiovizuálnych aktivít z hľadiska ľudí, ktorí rozhodujú o budúcnosti krajiny a k tej ešte nedošlo."*

Režisér Miro Šindelka (Film Factory), ktorý sa venuje produkcii vlastného filmu *Zostane to medzi nami* sa stotožňuje s názormi, že vzhľadom na dĺžku výroby filmov *Dážď padá na naše duše* a *Útek do Budína*, ktoré mali tento rok premiéru, je výsledok tohtoročných premiér v počte päť skreslený. Ďalej si myslí, že *„pokiaľ vo filme je len finančná účasť Slovenska, je to český film so slovenským koprodukčným vkladom, nie slovenský film. Na rok 2002 z toho zostanú len dva filmy, a to Kruté radosti, ktoré dodržali štandardný postup výroby – do roka a do dňa a Quartétto. Čo sa týka vzniku filmov, samozrejme, mohli vzniknúť na základe toho, že MK SR viac začalo dbať o slovenský film a snažilo sa podporiť viac filmov ako v minulosti. Takýto grant dáva veľmi dobré východiskové podmienky k rokovaniu so sponzormi, pretože akonáhle má film nejakú odbornú štátnu umeleckú garanciu, tak sponzori sú ochotní o ňom hovoriť. Bez podpory domáceho štátneho fondu ťažko možno vstupovať aj do rokovaní so zahraničnými koproducentmi a súvisia s tým aj ďalšie fondy, akým je Eurimages."* Miro Šindelka v tejto súvislosti poznamenáva, že *„v súčasnosti sú projekty vo fondoch často posudzované podľa osobných vzťahov s autormi scenára, s režisérom alebo producentom, ľudia sa nevedia odosobniť od „kvality" osobných vzťahov. Fondy sú založené na lobizme a na rezignácii na transparentnosť toku peňazí. Do budúcna je preto veľmi dôležité vytvoriť silný ekonomický fond na podporu slovenskej kinematografie, ktorý bude transparentný a kde sa zabudne na to, kto, čo, kedy, komu, ale budú sa posudzovať naozaj projekty, ktoré Slovensko budú môcť nejakým spôsobom postaviť na jednu čiaru s európskou kinematografiou aj konkurenčne."*

Ako to teda vyzerá s výrobou slovenských filmov, ktoré by aj za súčasných podmienok v slovenskej kinematografii, mohli mať pravdepodobnú premiéru v roku 2003? Jedným z dlhšie avizovaných titulov je slovenský film *Masliak pravdy* českého režiséra Pavla Göbla, ktorého tvorcovia dúfali, že bude uvedený do kín už v roku 2002. Podľa slov producentov je momentálne v strižni a je na 80 percent hotový. Je ukončených 48 filmovacích dní, nakrútený je celý materiál, nerobili sa žiadne dokrútky. Hoci producenti filmu nechcú dopredu avizovať bližšie určenie termínu premiéry, radi by film prezentovali na jar budúceho roka. Už od roku 1999 sa pripravuje koprodukčná rozprávka *Čert vie prečo* podľa scenára Ondreja Šulaja v réžii Romana Vávru. Podľa slov slovenského koproducenta Laca Halamu zo spoločnosti Bamac sa v súčasnosti robia postsynchróny, dialógy, výroba trikov a príprava na filmovú distribúciu. Do konca roka by chceli stihnúť mixáž a od začiatku roku 2003 sa zrealizujú definitívne zvukové dokončovacie práce. Film má predbežne ohlásenú premiéru v Čechách, aj na Slovensku tiež na jar budúceho roka. Spoločnosť Ars Media pripravuje zasa koprodukčný film *Únava*, ktorý autorsky mala realizovať slovenská scenáristka Tina Diosi. Po nezhodách s českým producentom autorka scenára predala práva na film a réžie sa ujala česká režisérka Michaela Pavlátová. Posledným filmovacím dňom bol 26. november 2002 a v súčasnosti je podľa slov slovenského koproducenta Igora Hudeca film nakrútený, strihá sa a o jeho premiére producenti uvažujú v súvislosti s jarnými alebo jesennými mesiacmi roku 2003. Pri debute *O dve sla-*

(pokračovanie na str. 40)

Keď (sa) hrá kvarteto

Vzhľadom na neľahké podmienky v slovenskej kinematografii klobúk dolu pred činom, že sa mladá, čerstvo zabsolvovaná slovenská scenáristka Laura Siváková rozhodla napísať scenár o kríze vzťahu medzi matkou a tromi dcérami, nakrútiť o tom film a zložiť teda vizuálnu skladbu pre troje husle a jedno violončelo – kvarteto. Táto nádejná autorka predstavuje slovenskému divákovi útly príbeh, ktorého dynamika a napätie nespočíva v subjektívnej rozorvanosti postáv, v množstve scén, v strihu či v akčnosti deja. Napätie tohto príbehu spočíva v odhalení choroby a v očakávaní neodvratnej smrti matky. Spočíva v krutej konfrontácii spomienok ženy, ktorá stála pred osudovou voľbou so spomienkami jej dcér. Spočíva v bilancovaní života, v ktorom treba neustále pristupovať na kompromisy a keď nájdeme odvahu nerobiť to, býva spravidla neskoro.

Keď Laura Siváková hovorí o tom, že vznik scenára inšpiroval pred šiestimi rokmi pohreb jej starej mamy, kde sa stretli tri dcéry, je jasné, že zdrojom dobrej kresby postáv bola autentická skúsenosť. Ale aj keby nikto nevedel, že Siváková čerpala z bezprostrednej skúsenosti svojej rodiny, situácie, ktoré sa na plátne odvíjajú, vzbudzujú súcit. Nie v zmysle ľútosti (áno, aj), ale v zmysle vžitia sa do postavy. Občas máme možno aj pocit déja vu. Všetci sa ocitáme v situáciách, keď zraňujeme tam, kde by sme mali chápať, keď hryzieme, keď nás prichytia pri klamstve či ľahostajnosti.

Tri sestry sú nečakane postavené pred definitívnu správu o smrteľnej chorobe ich matky. Majú strach, chce sa im plakať, musia mame robiť spoločnosť, ale cítia sa v nej stiesnene. Sami predsa prežívajú svoje vlastné minitragédie. Aj v tejto zvláštnej a trpkej situácii si však zodpovednosť za uľahčenie odchodu svojej mamy prehadzujú ako „horúci uhlík". Keby to tak nebolo, asi by to malo so životom má-

foto: Charlie's

lo spoločné. Ale že to je autentické, sa autorke, aj vďaka veľmi dobrému výberu postáv, podarilo ukázať. Nie je jednoduché nechať herečku zahrať neúspešnú herečku. Diana Mórová (Kristína) však so svojím charakteristickým prehňaním našla polohu, v ktorej jej veríme, aj ju ľutujeme, aj chápeme. Nie je jednoduché napísať monológ, ktorý z takmer nevinnej večere prerastie do nezvratnej hodiny pravdy. Zuzana Mauréry (Viera) so žensky úprimne rozmazaným make-upom

RECENZIA

a otrlým pokrikom na dvoch synov vyjadruje cestu, po ktorej sa vybrala jedna z dcér, ktorá podľa vlastnej matky nemala ani krásne ryšavé vlasy na česanie, bola „veľmi škaredé dieťa" a mala za muža primitíva – automechanika. Éterická postava najmladšej dcéry Silvie (Lenka Fillnerová-Robaye), ktorú stvárňuje celkom neznáma herečka, je krehká, má nábeh na hystériu a je zamilovaná do ženatého muža, ktorý sa nechystá rozviesť. Herečka hrá typ ženy, ktorý z nej samej vyžaruje, či už sa s postavou stotožnila alebo nie.

Kompaktnosť príbehu stojí na detailoch, ktoré dokresľujú obraz postáv. Napríklad, ako keď jeden zo synov rozvádzajúcej sa Viery počas kľúčovej večere, ktorá končí úplným citovým fiaskom, s detskou nevinnosťou hltá krémeše, pretože si ho (ktovie prečo?!) nikto nevšíma. Stojí na detailoch, akým je aj to, že v pozadí počujeme hudbu Petra Grolla, ktorú hrá sláčikové kvarteto.

Digitálna kamera napriek tomu, že zábery proti svetlu niekedy pôsobia ako zámer a niekedy ako nedopatrenie, vytvára istý pocit reálnosti, až dokumentárnosti. Strih sa spolu s kamerou v istých momentoch minul účinkom: postava Viery má napríklad dôležitý monológ o svojom rozvode, diváci však vidia takmer celý čas Silviu, potom len výrez z Vierinej tváre. V tomto nízkorozpočtovom filme sa však tvorcovia podujali na zobrazenie detailnej mozaiky pár kľúčových scén, ktoré vyjadrujú niekoľko univerzálnych právd o ľudskej existencii, o láske a vášni. Zámerne hovorím „o ľudskej" a nie „o ženskej", pretože hoci muži hrali vo filme *Quartétto* len epizodické úlohy, ich význam pre život ženy, ich krízové konanie a ich mužská podstata boli zobrazené práve cez ich neprítomnosť. Autentickosť dialógov a postáv, ktoré sú skutočné, aj keď nám môžu byť nesympatické a sila príbehu vo filme sú určite aj výsledkom faktu, že autorka scenára je autorkou námetu, režisérkou a dokonca aj architektkou. Predstavu, ktorú mala a spôsob, akým ju chcela odovzdať divákom, mohla teda realizovať autorsky sama, s tvorivou pomocou ľudí, ktorí vycítili atmosféru príbehu. A atmosféra príbehu bola pravdivá. Herecké výkony troch divadelných hereciek (A. Dubovicová, Z. Mauréry, D. Mórová) urobili z príbehu komornú divadelnú hru na plátne, ktorú ukončil posledný operný výstup matky – jej sen splnený v predstavách dcér – jeden z pár vizuálnych experimentov, ktoré podporili emocionalitu deja. A zúrivosť dcér, sklamaných zo života plného kompromisov, vypointovalo rozbíjanie domu neverného manžela – Silviinho milenca. Absurdná, za vlasy pritiahnutá scéna, ale ako vystrihnutá zo života.

Takže klobúk dolu, ak sa Laura Siváková pokúsila vo filme *Quartétto* vykresliť konflikty vzťahu matiek a dcér, žien a ich mužov... Napriek neveľkorysým podmienkam, ktoré tvorivý tím mal a ktoré možno poznačia atraktívnosť filmu pre široké spektrum divákov, sa to podarilo.

Eva Zaťková
(autorka je filmová publicistka)

Quartétto (Slovensko-Česko, 2002)

Réžia: Laura Siváková, **Námet:** Laura Siváková, **Scenár**: Laura Siváková, **Kamera**: Tomáš Juríček, **Hudba**: Peter Groll, **Hrajú**: Diana Mórová, Zuzana Mauréry, Lenka Fillnerová – Robaye, Peter Bebjak, Klára Dubovicová, Ján Kroner a iní, **Minutáž**: 90 min.

Nemožnosť utiecť (do Budína)

Po niekoľkoročných prípravách, prekonávaní rôznych, ale najmä finančných problémov sa konečne do kín dostal nový slovenský film režiséra Miloslava Luthera *Útek do Budína*. Pri písaní scenára spolu s Martinom Porubjakom a Marianom Puobišom Luther voľne vychádzal z rovnomennej novely Vladislava Vančuru. Vzhľadom na predchádzajúcu Lutherovu tvorbu môžeme zreteľne odčítať orientáciu na historické témy. Ani v prípade jeho posledného filmu tomu nie je inak. Tentokrát je film časovo zasadený do obdobia rokov 1919 až 1923, do prostredia silne zasiahnutého a ovplyvneného rozpadom Rakúsko-Uhorska a následným vznikom Československa. Rozsiahly a pomerne rozvetvený ľúbostný príbeh o študentoch práva na Karlovej univerzite v Prahe – Jane Myslbekovej, pochádzajúcej z pražskej meštiackej rodiny a Slovákovi Tomášovi Baránym, ktorý ma svoje korene v Turci, sa snaží rozprávať o ich pocitoch, problémoch a túžbach práve v tejto neistej dobe, plnej zmien.

Duch doby je v prípade *Útek do Budína* vytváraný najmä cez vnútorné priestory, len občas sa pokúsi kamera zachytiť aj vonkajšiu atmosféru miest na začiatku 20-tych rokov, no vždy ponúkne len malý výsek, ako prechádzku v parku, krátku scénu niekde vonku na ulici... Charakteristickou scénou je prechádzka dvojice na vyhliadkovú vežu, týčiacu sa nad Prahou. Namiesto očakávaného záberu na panorámu historickej Prahy, sleduje divák kovové schodisko a niekde za ním, v nejasnom zábere sa na krátky okamžik mihne len jej silueta. Podobným spôsobom je zobrazená aj Budapešť, ktorej priestor je charakterizovaný pomocou typického mostu, spájajúceho Budín s Pešťou. Jedinou výrazne

foto: archív SFÚ

vonku sa odohrávajúcou časťou sú sekvencie zachytávajúce pobyt v Turci, kde zrazu film opúšťa malé uzavreté anonymné priestory mestských bytov a zachytáva nádhernú scenériu... Táto zvláštna priestorová uzavretosť akoby ešte viac zvýrazňovala neschopnosť komunikácie medzi hlavnými postavami, uzavretosť vo-

foto: archív SFÚ

či okoliu, neschopnosť vymaniť sa z rôznych vplyvov (vzťah Jany a jej matky) a zvláštnu depresívnu atmosféru jednotlivých miest. Na druhej strane otvorenosť priestoru Muránskej planiny akoby ponúkala možnosť na riešenie krízy, v ktorej sa ocitne manželstvo Tomáša a Jany. Nakoniec však je to Tomášov nekonvenčný otec, ktorý sa pre Janu stáva spriaznenou dušou. Zvláštna rozpoltenosť hrdinov je taktiež zvýraznená mnohojazykovosťou postáv: vo filme zaznie okrem slovenčiny, taktiež maďarčina, čeština, francúzština a nemčina.

Z hereckých predstaviteľov vo filme vyčnieva v pozitívnom slova zmysle hlavne maďarský herec Ferenc Hujber, ktorý stvárňuje svojrázneho maďarského podnikateľa Attilu Borároša. Zatiaľ, čo ostatní herci pôsobia pomerne nevýrazným dojmom, Hujber dokázal vložiť do svojej postavy značnú časť autenticity.

Film *Útek do Budína* zachytáva rozpätie piatich rokov, lineárne rozprávanie však naráža na nedopovedanosť niektorých situácii a tak na povrch vystupuje miestami roztrieštenosť. Tá pravdepodobne zanikne v pripravovanom rovnomennom televíznom seriáli, v ktorom by mali byť niektoré motívy – vo filme len naznačené, naplno rozvinuté.

Po *Krutých radostiach* režiséra Juraja Nvotu, ktorého príbeh sa zhodou okolností odohráva tiež v minulosti, prichádza do kín v krátkom čase ďalší nový slovenský film. Je to pozitívne a povzbudivé, ak si uvedomíme, aké neštandardné kinematografické podmienky vládnu na Slovensku. Zostáva len veriť, že si *Útek do Budína* nájde svojich divákov...

Jozef Obuch
(autor je absolvent filmovej vedy FTF VŠMU)

Útek do Budína (SR-ČR-Maďarsko, 2002)

Réžia: Miloslav Luther, **Námet**: Vladislav Vančura – novela, **Scenár**: Marián Puobiš, Martin Porubjak, Miloslav Luther, **Kamera**: Vladimír Holloš, **Strih**: Rudolf Mihálik, **Hrajú**: Lenka Vlasáková, Ondřej Sokol, Bolek Polívka, Irena Konvalinová, Klára Sedláčková, Petr Motloch, Petr Nárožný, Matej Landl, Andrej Hryc, Bořivoj Navrátil a iní, **Minutáž**: 138 min.

Bez akýchkoľvek hraníc

V priebehu posledných dvoch mesiacov sa na Slovensku konali premiéry dvoch slovenských filmov. Obidva boli zasadené do minulosti, hoci pre obidva doba, v ktorej sa odohrávali, zohrávala iný význam. Film *Kruté radosti* Juraja Nvotu bol zámerne od svojej doby 30-tych rokov minulého storočia odtrhnutý a na vykreslenie vzťahov jednotlivých postáv nemali dobové reálie žiaden vplyv. Naopak minulý mesiac premiérovaný film *Útek do Budína* Miloslava Luthera zobrazoval obdobie 20-tych rokov minulého storočia ako dobu, práve na pozadí ktorej sa vzťahy medzi jednotlivými postavami formovali. V tejto súvislosti bolo pre mňa zaujímavé opýtať sa ľudí pôsobiacich v oblasti filmu: *„Nakoľko podľa vás film Útek do Budína vystihuje dobu, do ktorej je zasadený a v čom predovšetkým je aj dnes aktuálny, čím môže osloviť súčasného diváka?“* Takého boli ohlasy priamo po premiére.

Stanislav Szomolányi, kameraman: *„Nie je dôležité, v akej dobe sa film odohráva, pretože film je nadčasový. O diváka sa zasa nestarám, pretože mne sa Útek do Budína veľmi páčil. Som spokojný a gratulujem tvorcom. Bodaj by sa im aj ďalšie filmy takto darili...“*

Milan Kňažko, prezident MFF Bratislava: *„Nežil som v dobe, ktorú film zobrazuje, ale film je vždy ilúziou. V každom prípade je postavený na reálnych historických udalostiach. A v čom je zaujímavý pre dnešnú dobu? Možno v bezprostrednom prepojení medzi Prahou, Viedňou, Budapešťou, pretože je to aj čosi, čo nás čaká v budúcnosti. Európa skrátka bude fungovať bez akýchkoľvek hraníc. Osudy strednej Európy, napriek tomu, že sa vyvíjali aj z hľadiska technického rozloženia, sú celým teritóriom strednej Európy oveľa hlbšie prepojené.“*

Marian Urban, producent: *„Útek do Budína je profesionálne urobený film. Je to adaptácia literárneho textu, ktorý bol kvalitný a autori filmu sa s ním pokúsili vyrovnať, hoci nemôžem posúdiť ako, pretože ten text som čítal tak dávno, že si už nepamätám, aký bol. Evokácia zobrazovanej doby v ňom bola nesmierne presvedčivá vo všetkom, čo na Slovensku nebýva častým zvykom. Mám na mysli detaily, akými sú výprava, kostýmy, masky. Pre film Útek do Budína platí aj to, čo zo Sláva Luthera robí jedného z najvýznamnejších slovenských režisérov, že nezanedbal žiadnu maličkosť a film funguje ako koncízny celok.*

Keď k tomu pridám aj to, že ak by sa niekto chcel zaujímať o to, akým spôsobom fungovali vzťahy, vášne a povedzme hľadanie samého seba tesne po prvej svetovej vojne na prechode od štátneho útvaru monarchie do predchodcu Slovenskej republiky – Československa, tak to tam nájde presne a presvedčivo. Nájde tam však aj niečo naviac. Rozhodne tam nájde vzťahy, s ktorými sa môže nejakým spôsobom stotožniť alebo ich spoluprežiť, pretože sú urobené presvedčivo a neobyčajne profesionálne."

Richard Krivda, kameraman: *„K tomuto filmu mám zvlášť osobný vzťah. Pripravoval som ho dvakrát na nakrúcanie s režisérom Ivanom Balaďom. Prvýkrát v roku 1989 a druhýkrát v roku 1992, obidvakrát sa nám to však z finančných dôvodov nepodarilo. Ale ten scenár, ktorý bol pôvodný, ktorý som dostal do rúk, bol jeden z najlepších scenárov, aký som kedy vôbec čítal. A čo sa týka doby, do ktorej je tento film zasadený, myslím si, že ju vystihuje. Samozrejme, že osloví aj dnešného diváka, pretože zmeny, ktoré prebiehali vtedy, prebiehajú aj teraz. Nie je o čom pochybovať."*

Ondrej Šulaj, scenárista: *„Doba, o ktorej film Útek do Budína rozpráva, je pre mňa vzdialená, poznám ju len z literatúry alebo z filmov. Príjemne ma však prekvapilo, že vo filme bolo veľmi veľa zaujímavých detailov, ktoré mi tú dobu priblížili tak, ako som to doteraz v slovenskom filme ešte nevidel. Teším sa na ten päťdielny televízny film, ktorý divákovi pravdepodobne isté motívy prehĺbi, ešte viac zvýrazní a priblíži. Aktuálnosť filmu Útek do Budína vidím v tom, že to, čo sa odohrávalo v čase, o ktorom rozpráva, je nám blízke v rovine psychologickej, aj politickej. Rozpadala sa rakúsko-uhorská monarchia, vznikal nový štátny útvar. Pred pár rokmi sme zažívali niečo podobné, aj keď akoby obrátene. Rozpadávala sa nám republika a z toho chaosu a zmätku sa podobné osudy a príbehy vyskytovali aj v našej súčasnosti. Tento film teda zachytáva niečo, čo je nám dostatočne zrozumiteľné."*

pripravila ***(sim)***

Neopakovateľný „Strečnofest“

Po augustovom štvrtom ročníku filmového minifestu *Štyri živly* v Banskej Štiavnici sa v Strečne podarilo zrealizovať aj štvrté pokračovanie filmovej prehliadky archívnych českých a slovenských filmov *Smrť?* (25. – 27. október 2002). Obe akcie pripomínam na úvod takto spolu aj preto, že sa im darí už nejaký čas po svojom vyznačovať možnú, menšinovú cestu. To znamená, že fungujú predovšetkým ako zaujímavé, v niečom veľmi príznačné, v inom celkom zvláštne a výnimočné vreckové filmové prehliadky.

V súvislosti týchto prehliadok je zaujímavé napríklad už objavenie zabudnutého kina, miesta na periférii, ktoré bezpečne odrádza nezaujatých a formuje vlastný familiárny okruh kinofilov. Túto solidaritu v Strečne ozvláštňuje fakt, že ide o akési domáce kino naruby – po poslednej projekcii sa kinosála premieňa na nocľaháreň (nejde o to urobiť si kino doma, treba objavovať rôzne kiná a správať sa v nich ako doma). Prízvukujem to opäť: nízkorozpočtové prehliadky na predĺžený víkend sú príznačné a zároveň príťažlivé tým, ako sú oslobodené od megalománie, veľkoleposti, ne-stíhania prelínajúcich sa projekcií, preplnenosti a nervozity. Lákajú programom, ktorý sa celý odohrá v jednom „domácom“ kine, lákajú prostredím, v ktorom sa dá stratiť a relaxovať, lákajú zaujímavým nápadom (výberom filmov). Každé takéto stretnutie má svoju atmosféru, ktorá sa rodí z amatérskej, až chaotickej organizácie, ako aj zo zaujatej a odzbrojujúcej obetavosti...

V prípade programu už pravidelných prehliadok v Strečne bolo len otázkou času, kedy sa tematicky obráti k Smrti. Navyše je to obrat zneistený otáznikom, ktorý spochybňuje i potvrdzuje rezultáty hraničnosti, konečnosti či bez-nádeje. V dobre premyslenej zostave desiatich filmov (niet divu, že dominujú 60-te roky) nájdeme rôzne možnosti problematizácie celkom odlišných hraničných situácií, pričom ich spája variovanie nutnosti voľby (od *Polnočnej omše* cez *Boxera a smrť* až k *Utrpeniu panny Orleánskej*). Dobrým zvykom v Strečne sa stalo doplnenie prehliadky krátkometrážnou dokumentárnou i hranou tvorbou, retrospektíva krátkych filmov Petra Solana bola o to výnimočnejšia, že sa v takom rozsahu (osem filmov od 50-tych po 70-te roky) zrejme konala prvýkrát. Na záver ešte treba pripomenúť, že agilnosť organizátora – združenia Truc Sphérique sa potvrdila i vo „svetovej premiére“ dokumentu o premene bývalého bitúnku na fabriku kultúry *Kulturfabrik – 9 regulí jak k dobrému masu dojst* (2002) od Milana Baloga. Amaterizmus v tom najlepšom slova zmysle prijímam ako skutočnú ochrannú známku neopakovateľnej filmovej akcie. „Strečnofest“ by mohol byť svojou periférnosťou príkladom a povzbudením pre ostatné menšiny...

Martin Kaňuch
(autor je šéfredaktor časopisu Kino-Ikon)

OHLASY

Film experiment

Začiatkom novembra sa v bratislavskom Filmovom klube ic.sk podarilo zorganizovať ďalšie pokračovanie projektu filmových prehliadok experimentálneho filmu *Hladné oko* (7. – 9. november 2002). Už od roku 2000 máme na týchto prehliadkach aj v našich podmienkach jedinečnú šancu vidieť niektoré alternatívy jednosmernej a veľakrát nudnej oficiálnej filmovej distribúcie.

Filmová prehliadka *Hladné oko* je možnosť stretávať sa pravidelnejšie a vo väčšom rozsahu (2 – 3 dňové prehliadky) s celkom iným, u nás často marginalizovaným či prehliadaným prúdom – ako hovorí český režisér a pedagóg Martin Čihák „ponornou riekou" – kinematografie, so zabudnutými alebo na okraj odsúvanými prejavmi vizuality. *Hladné oko* je projektované ako dlhodobá špecializovaná filmová prehliadka a zároveň seminár. Na jednej strane sa teda každé uvedenie vybraného súboru avantgardných či experimentálnych filmov pokúša v programe ponúknuť široké spektrum odpovedí rôznych tvorcov v odlišných kontextoch na otázku, čo to znamená experimentálny film. Neustávajúce experimentovanie s filmom neustále aktualizuje túto elementárnu otázku. V e-mailovom rozhovore (*v celej verzii je uverejnený v rubrike Fórum na webstránke časopisu Kino-Ikon na www.asfk.sk – pozn. aut.*) to výstižne vyjadril tohtoročný hosť *Hladného oka*, francúzsky režisér a pedagóg na Univerzite v Paríži Dominique Willoughby: *„Je to zložitá otázka, ktorá nebola nikdy úplne zodpovedaná a je vlastne čiastočne aj odpoveďou. Každý hodnotný experimentálny film by mal nanovo klásť otázku, čo vlastne film je, čo je sledovanie filmu a chápanie pohyblivých obrazov, čo je počutie zvuku. Odpoveď je teda toľko, koľko je filmov."*

Rovnako dôležitou stránkou *Hladného oka* je seminár, teda uvádzanie filmov pozvaným hosťom, ktorého tvorbe je prehliadka venovaná. Tohtoročný mix európskych experimentov uvádzal švajčiarsky výtvarník a režisér Sigismond Vajay.

V našom kontexte, kde je tradícia experimentálneho filmu – v porovnaní napr. s českým alebo rakúskym prostredím – oveľa chudobnejšia, je praktické komentovanie filmov (techniky, postupy), ako i všeobecné „otváranie vnímania" celkom nevyhnutné a kľúčové. Predstavenie francúzskeho avantgardného a experimentálneho filmu ako tohtoročné vyvrcholenie série akcií s filmovým experimentovaním bolo zaujímavou a v mnohom podnetnou filmovou skúsenosťou. Najpozitívnejším je zistenie, že dokážeme profesionálne zvládnuť technicky náročné premietanie experimentálnych filmov. Rovnako dôležitým faktom je „pedagogické vyváženie" programu prehliadky, zaujímavé rozvinutie jedného príbehu / histórie filmu od stroboskopických diskov z 19. storočia cez filmové opusy Mana Raya alebo Légera až po francúzske experimentovanie napr. Jeana-Francoisa Lyotarda v 70-tych rokoch... Ako hovorí Dominique Willougby je to história filmu ako rizika, filmu, ktorý odmieta byť oficiálnym umením, priemyselným odvetvím...

Martin Kaňuch

Žáner a jeho podoby

Stalo sa už každoročným pravidlom, že vždy koncom jesene a začiatkom zimy sa koná česko-slovenská filmologická konferencia, ktorú obročne organizuje slovenská alebo česká strana filmových zanietencov. Tento rok sa na pôde novorekonštruovanej budovy Konviktu Univerzity Palackého v Olomouci konala interdisciplinárna 6. československá filmologická konferencia na tému *Žáner vo filme* (14. – 17. november 2002).

Tento rok sa na konferencii predstavitelia rôznych vedných disciplín, a to filmológovia, estetici, filozofi a vedeckí pracovníci z Prahy, Brna, Bratislavy a Olomouca spoločne pokúšali re/definovať pojem filmový žáner. Došlo tak k pomerne širokému sústredeniu rôznych hľadísk troch generácií filmológov, skúmajúcich tú istú tému. Príspevky prezentované na konferencii by sa dali označiť ako rôznorodé z hľadiska prístupu ku skúmaniu problematiky filmového žánru, ale aj tematickej variability tohto problému. Niektoré referáty sa snažili o definíciu a strategické vymedzenie úlohy žánru v systéme umenia všeobecne. Iné obrátili pozornosť na systematické a historické pokusy skúmať žáner počas existencie filmovej reflexie u nás, nadväzujúc tak na projekt taxonomického slovníka, ktorý bol iniciovaný na pôde bývalého Československého filmového ústavu (*tento projekt žánrovej klasifikácie nebol nikdy dokončený – pozn. aut.*). Ďalší zúčastnení skúmali žánre konkrétne, takpovediac „zvnútra". Na príklade súčasných kinematografických trendov mapovali genézu jednotlivých žánrov a ich žánrových stratégií.

Konferencia *Žáner vo filme* potvrdila arteficiálnosť každej žánrovej klasifikácie a jej sústavné relativizovanie v dielach súčasných svetových kinematografií. Príspevok Jiřího Horníčka potvrdil, že žánrovú klasifikáciu je veľmi ťažké aplikovať i na amatérsky film, ktorý priamo podlieha vplyvu žánrového filmu. Za progresívny prístup k skúmaniu filmových žánrov sa dá považovať príspevok Pavla Skopala, reflektujúci vývoj žánrových postupov na základe štúdie Elisy Lundbergovej o protetickej pamäti. Autor príspevku sa sústredil na posudzovanie a odvodzovanie vývojových žánrových stratégií na základe umelých spomienok, ktoré sprostredkúva film ako zásobáreň umelých (protetických) zážitkov. K atmosfére konferencie prispeli aj projekcie filmov nemej kinematografie ako *Havran* (r. L. Friedlander), *Cesta do kozmu* (r. V. Žuralev), *Strašidelný zámok* (r. A. Gance) a iné. Pozitívne ju obohatil aj „vizuálny" príspevok v podobe strihového dokumentu o histórii amerického filmového hororu *Americká nočná mora* (r. A. Simon).

Všetky referáty prezentované na konferencii sa dočkajú spoločného publikovania v rovnomennom zborníku, ktorý vyjde v NFA na budúci rok.

Martin Palúch
(autor je doktorand na FTF VŠMU)

Víťazstvo našich susedov

Filmový *Festival východoeurópskeho filmu Cottbus* (30. október – 3. november 2002), zameraný na kinematografie východnej Európy v zmysle všetkých postsocialistických štátov, si aj vo svojom 12. ročníku zachoval už ustálenú programovú štruktúru so sekciami Súťaž celovečerných hraných filmov, Súťaž krátkych hraných filmov, Zvláštne uvedenie, Spektrum, Národné hity, Fokus, Krátke filmy, Detské filmy.

V súťaži celovečerných hraných filmov sa stretlo spolu desať príspevkov – po dva z Česka, Maďarska, Poľska a Ruska, po jednom z Rumunska a Slovinska. Slovensko tohto roku takpovediac nemalo čo ponúknuť, hoci nakrútených je viacero sľubných debutov (cottbuskej súťaže sa môže zúčastniť prvý až tretí film toho-ktorého tvorcu), producenti chcú zrejme skúsiť šťastie na niektorom z renomovanejších festivalov. Jediným oficiálnym reprezentantom Slovenska sa tak stala snímka Vlada Balca *Dážď padá na naše duše*, uvedená v sekcii Spektrum. Len slabou náplasťou pre našu krajinu môže byť víťazstvo Slámových *Divokých včiel* (Hlavná cena) s hereckou účasťou Zuzany Kronerovej a snímka *Ex-Pozice* poslucháčky pražskej FAMU, bratislavčanky Miry Fornayovej v súťaži krátkych filmov. Možno však aj v Cottbuse svitnú pre Slovensko lepšie časy, lebo v nasledujúcich rokoch sa má sekcia Fokus – tentoraz venovaná Poľsku – postupne zameriavať na kinematografie jednotlivých kandidátskych krajín Európskej únie.

Jaroslav Hochel
(autor je filmový publicista)

Kino-Ikon aj o dokumentárnom filme

Základom druhého tohtoročného čísla časopisu o filme a pohyblivom obraze Kino-Ikon č. 2/2002 je ďalšie pokračovanie zasväteného výkladu deleuzovskej estetiky filmu od Davida N. Rodowicka. Druhá časť *Čas a pamäť, rády a sily* sa podrobne venuje dvom filmom Alaina Resnaisa *Vlani v Marienbade* (1961) a *Milujem ťa, milujem ťa* (1968). V tomto čísle sa rozbieha séria článkov so zámerom podrobnejšie priblížiť semiotiku Charlesa S. Peircea. Zároveň otvárame aj jednu z tematických liniek, ktorá bude venovaná „neznámej" filmovej a video tvorbe (nielen) Jeana-Luca Godarda od 70-tych rokov po súčasnosť. Paralelná samostatná tematická linka by sa mala venovať problematike dokumentárneho filmu. Teoretické myslenie o dokumente zastúpi text André Gaudreaulta a Phillipa Mariona *Boh je autorom dokumentárnych filmov*. Na septembrovú prehliadku dokumentov *Tri dni dokumentu* reaguje rozsiahlejším textom Pavel Branko. V rubrike Profil uvádzame text Kataríny Mišíkovej sumarizujúci dielo Roberta Bressona.

Martin Kaňuch
(autor je šéfredaktor časopisu Kino-Ikon)

ILJA ZELJENKA

Ilja Zeljenka (1932) patrí k najaktívnejším a najhranejším skladateľom novej slovenskej hudby. Už svojou ranou tvorbou v 50-tych rokoch prispel k vtedajším avantgardným trendom elektroakustickej hudby a v rôznych kompozičných etapách pokračuje skladateľskou činnosťou do súčasnosti. Popri množstve diel z oblasti tzv. vážnej hudby vytvoril v rokoch 1957 až 1973 hudbu k približne sto filmom v hranej a dokumentárnej oblasti, pri ktorých spolupracoval s mnohými významnými slovenskými režisérmi. Jeho filmová hudba bola niekoľkokrát ocenená.

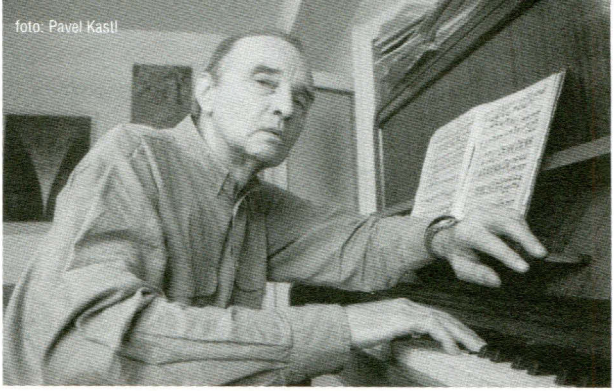
Ilja Zeljenka sa dostal k filmovej hudbe náhodou. Keď ho v roku 1956 oslovil vtedajší dramaturg krátkeho filmu SFT Miroslav Horňák, začal s ním pracovať na prvých filmových projektoch. Vstúpil do úplne odlišných kompozičných vôd, pretože vyštudoval a dovtedy skladal iba vážnu hudbu (*v tom čase končil VŠMU a štúdium absolvoval svojou 1. symfóniou – pozn aut.*). Už jeho prvý film z roku 1957 s režisérom Štefanom Uhrom *Tu kráčajú tragédie*, využíva individuálne hudobné prostriedky, tzv. mestský folklór (kombinácia ústnej harmoniky s banálnym motívom).

Filmári si hudbu Ilju Zeljenku rýchlo obľúbili, pretože dokázal nájsť spôsoby a hudobné stvárnenia, ktoré ich filmom vyhovovali. Zeljenka postupne kráčal z filmu do filmu, až počet filmov s jeho hudbou dosiahol číslo sto. V roku 1973 ho však vtedajšie komunistické štruktúry vylúčili zo Zväzu slovenských skladateľov, zakázali mu verejnú kompozičnú činnosť a tak sa vytvorená niť pretrhla a autor už pre film nemohol komponovať. K filmovej hudbe sa Zeljenka jednorázovo vrátil až v roku 1992, keď ho jeho priateľ, režisér Eduard Grečner požiadal o spoluprácu na filme *Pozemský nepokoj*.

Z kompozičného hľadiska znamenala pre Zeljenku filmová hudba nový skladateľský svet. Postupne si vytvoril vlastný priestor, v ktorom sa smelo pohyboval. Len v niekoľkých fil-

foto: archív SFÚ

Hudbu z Grečnerovho filmu Drak sa vracia použil Zeljenka vo vlastnej orchestrálnej skladbe.

foto: Pavel Kastl

moch – išlo najmä o filmy s výtvarnou tematikou (*Galanda*, 1971, *Ľudovít Fulla*, 1972, *Duša kameňa*, 1964 a iné) – napísal hudbu, ktorá niesla v sebe taký nosnú hudobnú výpoveď, že mohla byť zároveň použitá aj v jeho tvorbe pre symfonický orchester. Zvláštne postavenie v Zeljenkovej tvorbe má hudba ku Grečnerovmu filmu *Drak sa vracia* (1967), ohodnotená cenou Igric, ktorá patrí k jeho najúspešnejším projektom. Túto hudbu Zeljenka použil taktiež vo vlastnej orchestrálnej skladbe (*Zaklínadlá*, 1967).

Obdobie 60-tych rokov v slovenskej kinematografii, otvorené novým formám filmového rozprávania, sa aj v slovenskej hudbe nieslo v znamení prvých experimentálnych pokusov v elektroakustických štúdiách Slovenskej televízie a Slovenského rozhlasu. Tento trend sa preniesol aj do niektorých Zeljenkových filmov. Experimenty spočívali na práci so zvukmi a ich prenose a „deformáciách" prostredníctvom elektroakustických prístrojov. Prvýkrát v slovenskom filme zaznel tento pokus vo filme Miroslava Horňáka *65 000 000* (1962), v ktorom Zeljenka transponoval niektoré ruchy do elektronickej podoby. Sonoristická práca sa dostala do popredia aj vo filme Martina Slivku *Voda a práca* (1963), kde Zeljenka využíval na vytváranie krásnych zvukov v podobe bicích nástrojov staré drevené hámre (kladivá, kolesá), ktoré postrihal do určitého rytmu a pridal k nemu vlastnú melódiu na zobcovej flaute. Ide teda o hudbu, ktorá – naopak – nemôže bez filmu existovať.

Práca skladateľa filmovej hudby tvorila a tvorí súčasť celkového procesu vzniku filmu. Zeljenka bol vždy pevne zviazaný s tvorivým jadrom pracovného tímu a jeho hudba vznikala už v zárodočnom štádiu vzniku scenárov či prvých mixov. Tak skladateľská osobnosť Ilju Zeljenku, ako aj priateľská atmosféra televízneho štúdia, prispeli k celkovému výsledku vtedajšej kvalitnej filmovej produkcie na Slovensku.

A čo je osobne pre Ilju Zeljenku filmová hudba? Odpovedá v nadväznosti na spoluprácu s režisérom Štefanom Uhrom, s ktorým spolupracoval na mnohých filmoch, ako *My z deviatej A* (1961), *Slnko v sieti* (1962), *Panna zázračnica* (1966), *Tri dcéry* (1967), *Génius* (1969) alebo *Keby som mal pušku* (1971). *„Najlepšia filmová hudba je tá, ktorú si divák ani nevšimne. Toto bol slogan Uhrovej generácie, ktorým sme my v tej dobe vnímali poslanie filmovej hudby. Samozrejme, hudba vo filme je prítomná, ale je „ukrytá". Jej poslaním je podporovať formu filmu, no veľmi jemne a nevtieravo."*

Alexandra Schmidtová
(autorka pôsobí na katedre kulturológie FF UKF Nitra)

Slovenská filmová produkcia

(dokončenie zo str. 27)

biky pozadu mladej scenáristky a režisérky Kataríny Šulajovej je podľa slov producenta Patrika Pašša zo spoločnosti Trigon Production otázkou, nakoľko sa film vôbec dostane do kinodistribúcie, pretože v tejto chvíli to závisí od podpory zo strany MK SR. V súčasnosti je scenár v definitívnej podobe a v čase uzávierky Film.sk sa práve začínalo nakrúcať. Supervíziu nad celým filmom má Martin Šulík. Na budúci rok bude mať premiéru aj film Mira Šindelku *Zostane to medzi nami*, ktorý sa v týchto dňoch začína strihať a nastávajú klasické postprodukčné práce. Podľa slov Mira Šindelku z Film Factory by film mal mať premiéru v októbri roku 2003.

Najviac rozpracovaných projektov v oblasti celovečernej hranej tvorby má v súčasnosti Marian Urban a produkčná spoločnosť ALEF Film&Media Group. Z jeho koprodukčných projektov, z minoritných slovenských produkcií bude mať najskôr premiéru film *Lesní chodci* v réžii Iva Vojnára. Film je nakrútený, zmixovaný a českú premiéru bude mať na pražskom Febiofeste 2003 alebo možno ešte koncom tohto roka. Podľa slov Mariana Urbana by slovenská premiéra filmu mala byť tiež v priebehu roka 2003 podľa toho, ako sa s koproducentmi dohodnú o festivalových prioritách. Film *Želary* Ondřeja Trojana je nakrútený z 90-tich percent, v marci 2003 sa budú dokrúcať posledné zábery filmu. Všetko, čo je nakrútené, sa paralelne v strižni pripravuje na záverečné práce a predpokladá sa, že premiéra filmu bude v Čechách na jeseň roku 2003, pričom slovenskú premiéru opäť ovplyvní festivalová politika. Bude však koncom roka 2003 alebo na začiatku roka 2004. Spoločnosť ALEF Film&Media Group vyvinula a s majoritnou účasťou slovenskej strany realizuje film *Pokrvné vzťahy* Olega Harenčára. V novembri sa dokrútila hlavná časť nakrúcania na Slovensku. Nakrúcanie v San Franciscu a ďalšie dokrútky sú plánované na február a marec 2003. Podľa slov Mariana Urbana by chceli ukončiť strih a veľkú časť postprodukcie pred príchodom leta 2003 a film by mohol mať premiéru na jeseň roku 2003. Na filme *Všetko okrem lásky* Dušana Trančíka sa takisto pracuje, s ďalšou verziou scenára sa paralelne pripravuje aj nakrúcanie. Keďže vo filme sú aj zimné scény, je pravdepodobné, že *„budeme nakrúcať ešte tento rok a celý film by mal byť dokončený v priebehu budúceho roka."*

Z produkčnej dielne Rudolfa Biermanna Charlie's sa najviac na verejnosti hovorí o filme *Pravdivá história o Jurovi Jánošíkovi a Tomášovi Uhorčíkovi*. V čase uzávierky Film.sk mal film za sebou 21 nakrúcacích dní, pričom tieto materiály sa spracúvali do prvých výstupov a rešerší z nakrúcania. V nakrúcaní sa bude pokračovať v decembri a nastane fáza prípravy jarnej časti. Samotné jarné nakrúcanie bude prebiehať od marca do júla 2003, na jeseň bude postprodukcia a podľa informácií zo spoločnosti Charlie's s premiérou počítajú vo februári 2004. Film nakrúcaný digitálnou kamerou študentmi VŠMU *Mandril*, ktorý zrežíroval Peter Czikrai, je nakrútený a vo fáze strihu. O termíne premiéry filmu zatiaľ neuvažujú vzhľadom na to, že v tejto chvíli je otázkou, či film bude mať technickú kvalitu, adekvátnu na premietanie v kine.

pripravila
Simona Nôtová-Tušerová

(Mimobratislavské kiná a filmové kluby sú vyznačené trojuholníkom!) ▽

(Vo Film.sk uvádzame program len tých kín, ktoré ho dodali do uzávierky Film.sk)

FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub ic.sk

Špitálska 4, Bratislava, tel.: 02/52968994

Kinosála Filmotéka – štúdijné kino SFÚ

Slovenské rozprávky

predstavenia o 17.00 h.

1.-4.12. – **Soľ nad zlato**, r. M. Hollý, SR, 1982, 85 min.
5.-8.12. – **Kráľ Drozdia brada**, r. M. Luther, 1984, 94 min.
9.-12.12. – **Falošný princ**, r. D. Rapoš, 1984, 90 min.
13.-16.12. – **Galoše šťastia**, r. J. Herz, 1986, 90 min.
17.-20.12. – **Mahuliena, zlatá panna**, r. M. Luther, 1986, 90 min.
21.-23.12. – **Mikola a Mikolko**, r. D. Trančík, 1988, 77 min.
25.-27.12. – **Perinbaba**, r. J. Jakubisko, 1985, 90 min.
28.-30.12. – **Pehavý Max a strašidlá**, r. J. Jakubisko, 1987, 96 min.

predstavenia o 19.00 h.

1.- 4.12. – **Exotica**, r. A. Egoyan, USA, 1994, 104 min.
5.12. – **Big Lebowski**, r. J. Coen, USA/VB, 1998, 117 min.
6.12. – **Buena Vista Social Club**, r. W. Wenders, SRN, 1998, 105 min.
7.-11.12. – **Mŕtvy muž**, r. J. Jarmusch, USA/SRN, 1995, 120 min.
12.-15.12. – **Mexická jazda**, r. A. Cuarón, Mexiko, 2001, 106 min.
16.-19.12. – **Kandahár**, r. M. Makhmalbaf, Irán, 2001, 88 min.
20.-23.12. – **Sex a Lucia**, r. J. Medem, Špan., 2002, 128 min.
25.-30.12. – **Ráno v Benátkach**, r. O. Iosseliani, Fran./Tal., 2002, 123 min.

predstavenia o 21.00 h.

1.-4.12. – **Rok diabla**, r. P. Zelenka, ČR, 2002, 88 min.
5.12. – **Big Lebowski**, r. J. Coen, USA/VB, 1998, 117 min.
6.12. – **Buena Vista Social Club**, r. W. Wenders, SRN, 1998, 105 min.
7.-19.12. – **Rok diabla**, r. P. Zelenka, ČR, 2002, 88 min.

Detský filmový klub Filmáčik

predstavenia o 16.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

14.-15.12. – **Popolvár najväčší na svete**, r. M. Ťapák, ČSSR,1982, 82 min.
21.-22.12. – **Čarodejník z krajiny Oz**, r. F. Takajama, Jap., 1981

1.12. – **Nekonečný príbeh**, r. W. Petersen, Nem., 1984, 90 min. (16.00 h.)
1.-4.12. – **Tiger a drak**, r. A. Lee, USA/Honk./Tajwan, 2000, 120 min. (17.45 h.)
1.-4.12. – **Osie hniezdo**, r. F. E. Siri, Fran., 2002, 105 min. (18.00 h.)
1.-6.12. – **Moja tučná grécka svadba**, r. J. Zwick, USA, 2002, 96 min. (18.15 h.)
1.-4.12. – **Podfu(c)k**, r. G. Ritchie, USA, 2000, 100 min. (20.00 h.)
1.-4.12. – **Hovor s ňou**, r. P. Almodóvar, Špan., 2002, 112 min. (20.15 h.)
1.-4.12. – **Kruté radosti**, r. J. Nvota, SR/ČR, 2002, 105 min. (20.30 h.)
5.-11.12. – **Quartétto**, r. L. Siváková, SR/ČR, 2002, 90 min. (15.30, 18.00 a 20.30 h., 9.-11.12. iba o 15.30 a 18.00 h.)
5.-7.12. – **Insomnia**, r. Ch. Nolan, USA, 2002, 118 min. (17.45 h.)
5.-11.12. – **Ráno v Benátkach**, r. O. Iosseliani, Fran./Tal., 2002, 123 min. (20.00 h.)
5.-7.12. – **Prekliatie žltozeleného škorpióna**, r. W. Allen, USA, 2001, 99 min. (20.15 h.)
7.-8.12. – **Babí léto**, r. V. Michálek, ČR, 2001, 95 min. (18.15 h.)
8.-10.12. – **Medzinárodna prehliadka študentských filmov – ÁČKO**
11.12. – **Babí léto**, r. V. Michálek, ČR, 2001, 95 min. (11.00, 18.15, 20.30 h.)
11.12. – **Dni európskeho filmu: Siberia**, r. R. J. Westdijk, Holand., 1998, 91 min. (18.30 h.)
Esther Kahn, r. A. Desplechin, Fran./VB, 2000, 163 min. (20.15 h.)
12.-18.12. – **Erasmus alebo Priatelia po španielsky**, r. C. Klapisch, Fran./Špan., 2002, 120 min. (15.30 a 18.00, 20.30 h.)
12.-18.12. – **Don's Plum Bar**, r. RD Robb, J. Schindler, USA/Dán., 1998/2001, 89 min. (16.30, 18.15 h.)
12.-18.12. – **Po čom túžia ženy**, r. N. Meyers, USA, 2000, 126 min. (20.00 h.)
12.12. – **Dni európskeho filmu: Anjeli univerza**, r. F. Th. Fridriksson, Nór./Švéd., 1999, 95 min (18.30 h.)
Večnosť a deň, r. Th. Angelopoulos, Gréc./Fran./Tal./SRN, 1998, 133 min. (20.15 h.)
13.12. – **Dni európskeho filmu: Pornografický vzťah**, r. F. Fonteyne, Bel./Fran., 1999, 82 min. (18.30 h.)
Psie dni, r. U. Seidl, Rak., 2001, 140 min. (20.15 h.)
14.12. – **Dni európskeho filmu: S milenkou mojej matky**, r. B. Kormákur, Dán./Island, 2000, 89 min. (18.30 h.)
England!, r. A. von Borries, SRN, 2000, 97 min. (20.00 h.)

15.12. – **Dni európskeho filmu: Aberdeen**, r. H. Petter, Nór./VB., 2000, 106 min. (17.45 h.)
Chlieb a tulipány, r. S. Soldini, Tal./Švaj., 2000, 115 min. (20.15 h.)
16.-18.12. – **Denník Bridget Jonesovej**, r. S. Maguire, VB/USA/Fran., 2001, 92 min. (18.30 a 20.15 h.)
18.-25.12. – **Čistá duša**, r. R. Howard, USA, 2001, 134 min. (20.00 h., 18.11. iba o 11.00 h.)
19.-30.12. – **Fantóm Paríža**, r. Pitof, Fran., 2001, 100 min. (19.-25.12. o 15.45, 18.00 a 20.15 h., 26.-30.12. iba o 20.15 h.)
19.-25.12. – **Kruté radosti**, r. J. Nvota, SR/ČR, 2002, 105 min. (16.30 a 18.30 h.)
19.-25.12. – **40 dní a 40 nocí**, r. M. Lehmann, USA, 2002, 95 min. (18.15 h.)
19.-25.12. – **Hollywood, Hollywood**, r. S. Soderbergh, USA, 2002, 111 min. (20.30 h.)
24.12. – nepremieta sa
26.-31.12. – **Moulin Rouge**, r. B. Luhrmann, USA, 2001, 126 min. (16.30 a 20.30 h., 31.12. iba o 15.30 h.)
26.-31.12. – **Čokoláda**, r. L. Hallström, USA, 2000, 121 min. (26.-27.12. o 16.45 a 18.15 h., 28.-30. 12. iba o 18.15 h., 31.12. o 15.15 h.)
26.-30.12. – **Amélia z Montmartru**, r. J.-P. Jeunet, Fran./Nem., 2000, 120 min. (18.30 h.)
26.-30.12. – **Esther Kahn**, r. A. Desplechin, Fran./VB, 2000, 163 min. (20.00 h.)
26.-31.12. – **Erasmus alebo Priatelia po španielsky**, r. C. Klapisch, Fran./Špan., 2002, 120 min. (26.-30.12. o 15.30, 18.00 h., 31.12. o 15.00 h.)

Senior Klub pri FK ic.sk
predstavenia o 11.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak
4.12. – **Moja tučná grécka svadba**, r. J. Zwick, USA, 2002, 96 min.
11.12. – **Babí léto**, r. V. Michálek, ČR, 2001, 95 min.
18.12. – **Čistá duša**, r. R. Howard, USA, 2001, 134 min.

Filmový klub Nostalgia

Budova SvF, Starohorská 2, Bratislava, tel.: 02/52961713, predstavenia o 18.30 a 20.45 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

2.12. – **Profil: Bruno Ganz** (18.30 h.)
Profil: John Malkovich (20.45 h.)
4.12. – **Zamatová extáza**, r. T. Haynes, VB/USA, 1998, 123 min. (18.30 h.)
Moulin Rouge, r. B. Luhrmann, USA, 2001, 126 min. (20.45 h.)
6.12. – **Tretia časť noci**, r. A. Zulawski, Poľ., 1971, 103 min. (18.30 h.)
Brezový háj, r. A. Wajda, Poľ., 1970, 92 min. (20.45 h.)
9.12. – **Nebo nad Berlínom**, r. W. Wenders, SRN/Fran., 1987, 116 min. (18.30 h.)
Za mrakmi, r. M. Antonioni, W. Wenders, Fran./Tal./Nem., 1995, 105 min. (20.45 h.)
11.12. – **Dni európskeho filmu: Anjeli univerza**, r. F. Th. Fridriksson, Nór./Švéd., 1999, 95 min. (18.30 h.)
Pornografický vzťah, r. F. Fonteyne, Bel./Fran., 1999, 82 min. (20.45 h.)
13.12. – **Quills – perom Markíza de Sade**, r. Ph. Kaufman, USA, 2000, 123 min. (18.30 h.)
Oscar Wilde, r. B. Gilbert, VB, 1997, 120 min. (20.45 h.)
16.12. – **Chlieb a tulipány**, r. S. Soldini, Tal./Švaj., 2000, 115 min. (18.30 h.)
V koži Johna Malkovicha, r. S. Jonze, USA, 1999, 112 min. (20.45 h.)
18.12. – **Pán prsteňov 1 – Spoločenstvo prsteňa**, r. P. Jackson, USA/VB, 2001, 165 min. (18.30 h.)
20.12. – **E.T. – Mimozemšťan**, r. S. Spielberg, USA, 1982, 120 min. (18.00 h.)
Minority Report, r. S. Spielberg, USA, 2002, 145 min. (20.00 h.)

Filmový klub 901

Budova PdFUK, Račianska 59, Bratislava, tel.: 02/44255470

Mikulášske radovánky
6.12. – **Mrázik**, r. A. Rou, ZSSR, 1964/65, 80 min. (19.00 h.)

Dni európskeho filmu
10.12. – **England!**, r. A. von Borries, SRN, 2000, 97 min. (18.00 h.)
Anjeli univerza, r. F. Th. Fridriksson, Nór./Švéd., 1999, 95 min. (20.30 h.)
11.12. – **Aberdeen**, r. H. Petter, Nór./VB., 2000, 106 min. (18.00 h.)
S milenkou mojej matky, r. B. Kormákur, Dán./Island, 2000, 89 min. (20.30 h.)
12.12. – **Siberia**, r. R. J. Westdijk, Holand., 1998, 91 min. (18.00 h.)
Pornografický vzťah, r. F. Fonteyne, Bel./Fran., 1999, 82 min. (20.30 h.)
14.12. – **Esther Kahn**, r. A. Desplechin, Fran./VB, 2000, 163 min. (17.30 h.)
Psie dni, r. U. Seidl, Rak., 2001, 140 min. (20.30 h.)

Pedro Almodóvar – profil
17.12. – **Hovor s ňou**, Špan., 2002, 112 min. (18.00 a 20.30 h.)

18.12. – **Ženy na pokraji nervového zrútenia**, Špan., 1988, 88 min. (18.00 h.)
Všetko o mojej matke, Špan., 1999, 101 min. (20.30 h.)
19.12. – **Na dno vášne**, Špan./Fran., 1997, 101 min. (18.00 h.)
Spútaj ma!, Špan., 1989, 106 min. (20.30 h.)

Filmový klub Múzeum

Nádvorie starej radnice, Bratislava, tel.: 02/54435815

12.-14.12. – **Kokain**, r. T. Demme, USA, 2001, 124 min. (17.00 a 19.00 h.)

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/63823930, predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak, www.kzp.sk

Tri utorky s Emirom Kusturicom
3.12. – **Čierna mačka, biely kocúr**, r. E. Kusturica, Nem./Fran./Juhosl., 1998, 129 min.
10.12. – **Arizona Dream**, r. E. Kusturica, Fran./USA, 1992, 142 min.
17.12. – **Underground**, r. E. Kusturica, Fran./SRN/ Maď., 1995, 170 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniakova 3, Bratislava, tel.: 02/63836764, www.kzp.sk

nepremieta sa

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/64365669, predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

5.12. – **Mexická jazda**, r. A. Cuarón, Mexiko, 2001, 106 min.
19.12. – **Chlieb a tulipány**, r. S. Soldini, Tal./Švaj., 2000, 115 min.

Filmový klub Nitra

Pri Ústave literárnej a umeleckej komunikácie UKF v Nitre – Aula UKF, Tr. A. Hlinku 1, Nitra, tel.: 0905/580297

2.12. – **The Million Dollar Hotel**, r. W. Wenders, Nem./VB/USA, 1999, 122 min. (19.00 h.)
3.12. – **Karu süda – Medvedie srdce**, r. A. Iho, Estónsko/ČR/SRN/Rusko, 2001, 118 min. (18.00 h.)
Chlapci neplačú, r. K. Peirce, USA, 1999, 118 min. (20.00 h.)
Dni európskeho filmu
9.12. – **England!**, r. A. von Borries, SRN, 2000, 97 min. (18.00 h.)
S milenkou mojej matky, r. B. Kormákur, Dán./Island, 2000, 89 min. (20.00 h.)
10.12. – **Aberdeen**, r. H. Petter, Nór./VB., 2000, 106 min. (18.00 h.)
Pornografický vzťah, r. F. Fonteyne, Bel./Fran., 1999, 82 min. (20.00 h.)
Dni Petra Zelenku
11.12. – **Knoflikáři**, ČR, 1997, 100 min. (18.00 h.)
Samotáři, r. D. Ondříček, ČR, 2000, 1997, 100 min. (20.00 h.)
12.12. – **Rok diabla**, ČR, 2002, 88 min. (19.00 h.)
Powers, ČR/SRN, 2000, 30 min.

Filmový klub Freska 904 Bardejov

Kino Žriedlo, Bardejovské kúpele, tel.: 0903/921521, predstavenia o 16.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

7.12. – **Chlieb a tulipány**, r. S. Soldini, Tal./Švaj., 2000, 115 min.
14.12. – **Zimný hosť**, r. A. Rickman, VB/USA, 1996, 110 min.
21.12. – **Ráno v Benátkach**, r. O. Iosseliani, Fran./Tal., 2002, 123 min.
28.12. – **nepremieta sa**

Klub filmového diváka Prešov

Kino klub, Nám. Mieru 1, Prešov, tel.: 051/ 7713103, 0905/834431, predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

Dni európskeho filmu
3.12. – **England!**, r. A. von Borries, SRN, 2000, 97 min. (17.00 h.)
Esther Kahn, r. A. Desplechin, Fran./VB, 2000, 163 min. (19.00 h.)

4.12. – **Siberia**, r. R. J. Westdijk, Holand., 1998, 91 min. (17.00 h.)
Pornografický vzťah, r. F. Fonteyne, Bel./Fran., 1999, 82 min. (19.00 h.)
10.12. – **Mexická jazda**, r. A. Cuarón, Mexiko, 2001, 106 min.
26.-27.12. – **Putovanie vtákov**, r. J. Perrin, Fran./Nem./Špan., 2001, 92 min.
28.-29.12. – **Rok diabla**, r. P. Zelenka, ČR, 2002, 88 min. (17.00 a 19.30 h.)

PREMIÉROVÉ KINÁ

Kino Tatra

Nám. 1. mája 7, Bratislava, tel.: 02/52968994

nepremieta sa

Kino Hviezda

Nám. 1. mája, Bratislava, tel.: 02/52967471

1.12. – **Asterix a Obelix: Misia Kleopatra**, r. A. Chabat, Fran., 2001, 111 min. (16.00 h.)
1.12. – **Mexická jazda**, r. A. Cuarón, Mexiko, 2001, 106 min. (18.00 a 20.30 h.)
2.-4.12. – **40 dní a 40 nocí**, r. M. Lehmann, USA, 2002, 95 min. (18.00 a 20.30 h.)
5.-11.12. – **Quartétto**, r. L. Siváková, SR/ČR, 2002, 90 min. (18.30 h.)
5.-8.12. – **Moja tučná grécka svadba**, r. J. Zwick, USA, 2002, 96 min. (5.-6.12. o 16.30 a 20.30 h., 7.-8.12. o 20.30 h.)
7.-8.12. – **Myšiak Stuart Little 2**, r. R. Minkoff, USA, 2002, 78 min. (14.00 a 16.00 h.)
9.-11.12. – **Hollywood, Hollywood**, r. S. Soderbergh, USA, 2002, 111 min. (16.30 a 20.30 h.)
12.-23.12. – **Erasmus alebo Priatelia po španielsky**, r. C. Klapisch, Fran./Špan., 2002, 120 min. (15.30, 18.00 a 20.30 h.)
14.-15.12. – **Monsters, a. s.**, r. P. Docter, USA, 2001, 92 min. (13.30 h.)
24.-25.12. – **nepremieta sa**
26.-27.12. – **Doba ľadová**, r. C. Saldanha, Ch. Wedge, USA, 2002, 83 min. (14.00 h.)
28.-29.12. – **Lilo and Stitch**, r. R. Allers, USA, 2002, 85 min. (14.00 h.)
26.-30.12. – **Guru**, r. D. von Scherler Mayer, VB/USA, 2002, 94 min. (16.00, 18.00 a 20.30 h.)
31.12. – nepremieta sa

Kino Istropolis

Trnavské mýto 1, Bratislava, tel.: 02/50228241

1.-11.12. – **Bozk draka**, r. Ch. Nahon, USA/Fran., 2001, 98 min. (15.30, 18.00, 20.30 h., 1.12. o 16.30, 18.30 a 20.30 h.)
1.-7.12. – **Santa Claus 2 – pani Clausová**, r. M. Lembeck, USA, 2002, 110 min. (1.-4.12. o 16.00, 18.15 a 20.45 h., 5.-7.12. o 18.15 h.)
5.-18.12. – **Hollywood Hollywood**, r. S. Soderbergh, USA, 2002, 111 min. (16.00, 18.15 a 20.15 h., 5.-7.12. o 16.00, 20.15 h., 12.12. – nepremieta sa)
12.-31.12. – **Harry Potter a tajomná komnata**, r. Ch. Columbus, USA, 2002, 161 min. (16.30, 20.00 h., cez víkend aj o 13.00 h., 13.12. iba o 20.00 h., od 20.12. o 13.00, 16.30 a 20.00 h., 24.12. – nepremieta sa, 31.12. o 13.00 h.)
22.-23.12. – **Minority Report**, r. S. Spielberg, USA, 2002, 145 min. (17.45 a 20.30 h.)
25.-29.12. – **Červený drak**, r. B. Ratner, USA, 2002, 130 min. (25.12. o 15.30, 18.00 a 20.30 h., od 26.12. o 20.30 h.)
26.-31.12. – **Dvaja pátrači – Spy Kids 2**, r. R. Rodriguez, USA, 2002, 99 min. (14.00, 16.00 a 18.00 h., 31.12. iba o 14.00 h.)
30.12. – **Sexy vtáci**, r. S. Kazandjian, Fran., 2001, 90 min. (20.30 h.)

Artkino Istropolis

1.-4.12. – **Útek do Budína**, r. M. Luther, SR/ČR/Maď., 2002, 138 min. (17.30 a 20.15 h.)
5.-11.12. – **Don's Plum Bar**, r. RD Robb, J. Schindler, USA/Dán., 1998/2001, 89 min. (17.30 a 20.00 h.)
12.-18.12. – **Fantóm Paríža**, r. Pitof, Fran., 2001, 100 min. (17.30 a 20.00 h.)
19.-25.12. – **Mexická jazda**, r. A. Cuarón, Mexiko, 2001, 106 min. (17.30, 20.00 h., 24.12. – nepremieta sa)
26.-30.12. – **Quartétto**, r. L. Siváková, SR/ČR, 2002, 90 min. (17.30 a 20.00 h.)

Kino Mladosť

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/54435003

1.-4.12. – **Moja tučná grécka svadba**, r. J. Zwick, USA, 2002, 96 min. (16.00, 18.00 a 20.00 h.)
5.-8.12. – **Hollywood, Hollywood**, r. S. Soderbergh, USA, 2002, 111 min. (15.30 a 20.00 h.)
5.-8.12. – **Ráno v Benátkach**, r. O. Iosseliani, Fran./Tal., 2002, 123 min. (17.30 h.)
9.-11.12. – **Dni latinského filmu**
12.-15.12. – **Putovanie vtákov**, r. J. Perrin, Fran./Nem./Špan., 2001, 92 min. (12.-13.12. o 15.30 a 20.00 h., 14.-15.12. o 15.30 a 17.30 h.)
12.-13.12. – **Rok diabla**, r. P. Zelenka, ČR, 2002, 88 min. (17.30 h.)
14.-15.12. – **40 dní a 40 nocí**, r. M. Lehmann, USA, 2002, 95 min. (20.00 h.)
16.-17.12. – **Insomnia**, r. Ch. Nolan, USA, 2002, 118 min. (20.00 h.)
16.12. – **Čistá duša**, r. R. Howard, USA, 2001, 134 min. (17.30 h.)
17.12. – **Amélia z Montmartru**, r. J.-P. Jeunet, Fran./Nem., 2000, 120 min. (17.30 h.)
18.12. – **Amores Perros**, r. A. G. Iñarritu, Mexiko, 154 min. (16.30 a 19.30 h.)
19.-26.12. – **Moja tučná grécka svadba**, r. J. Zwick, USA, 2002, 96 min. (19.-23.12. o 15.00 a 20.00 h., 26.12. o 15.30, 17.30 a 20.00 h.)
19.-23.12. – **Esther Kahn**, r. A. Desplechin, Fran./VB, 2000, 163 min. (17.00 h.)
27.-30.12. – **Kruté radosti**, r. J. Nvota, SR/ČR, 2002, 105 min. (15.00, 17.30 a 20.00 h.)

Kino Istota

Karloveská 32, Bratislava, tel.: 02/60664283

1.12. – **Lilo and Stitch**, r. R. Allers, USA, 2002, 85 min. (10.00 a 15.00 h.)
1.12. – **Santa Claus 2 – pani Clausová**, r. M. Lembeck, USA, 2002, 110 min. (17.30 a 20.00 h.)
2.-3.12. – **Road to Perdition**, r. S. Mendes, USA, 2002, 110 min. (17.30 a 20.00 h.)
4.-5.12. – **Kruté radosti**, r. J. Nvota, SR/ČR, 2002, 105 min. (17.30 a 20.00 h.)
6.-8.12. – **Doba ľadová**, r. C. Saldanha, Ch. Wedge, USA, 2002, 83 min. (6.12. o 17.30 h., 7.12. o 15.00 h., 8.12. o 10.00 a 15.00 h.)
6.12. – **Kocka 2**, r. A. Sekula, Kanada, 2002, 95 min. (20.00 h.)
7.-8.12. – **Resident Evil**, r. P. W. S. Anderson, USA/VB/Nem., 2002, 104 min. (17.30, 20.00 h.)
9.-11.12. – **Útek do Budína**, r. M. Luther, SR/ČR/Mad., 2002, 138 min. (17.00 a 20.00 h.)
12.-23.12. – **Harry Potter a tajomná komnata**, r. Ch. Columbus, USA, 2002, 161 min. (16.00 a 19.30 h., 14.-15.12. a 21.-23.12. aj o 12.30 h.)
27.-31.12. – **Dvaja pátrači – Spy Kids 2**, r. R. Rodriguez, USA, 2002, 99 min. (27.12. o 17.30 a 20.00 h., 28.12. a 30.12. o 15.00 a 17.30 h., 29.12. aj o 10.00 h., 31.12. iba o 10.00 h.)
28.12. – **Moja tučná grécka svadba**, r. J. Zwick, USA, 2002, 96 min. (20.00 h.)
29.-30.12. – **Sexy vtáci**, r. S. Kazandjian, Fran., 2001, 90 min. (20.00 h.)

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Vígľašská 1, Bratislava, tel.: 02/63823930. predstavenia o 17.30 a 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak, www.kzp.sk

1.12. – **Sexy vtáci**, r. S. Kazandjian, Fran., 2001, 90 min.
8.-9.12. – **Resident Evil**, r. P. W. S. Anderson, USA/VB/Nem., 2002, 104 min.
15.12. – **Blafuj ako Beckham**, r. G. Chadha, VB, 2002, 112 min. (20.00 h.)
22.12. – **Minority Report**, r. S. Spielberg, USA, 2002, 145 min.
29.12. – **Znamenia**, r. M. N. Shyamalan, USA, 2002, 106 min.

Artkino Lúky

Dom kultúry Lúky, Vígľašská 1, Bratislava, tel.: 02/63823930. predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak, www.kzp.sk

4.12. – **V Číne jedia psov**, r. L. S. Olsen, Dánsko, 1999, 90 min.
11.-12.12. – **Kruté radosti**, r. J. Nvota, SR/ČR, 2002, 105 min.

Film v music clube
6.12. – **Sex Pistols: Bes a Des**, r. J. Temple, VB/USA, 2001, 105 min. (18.00 h.)

Detské predstavenia
predstavenia o 15.00 a 17.00 h.
15.12. – **Lilo and Stitch**, r. R. Allers, USA, 2002, 85 min.
28.12. – **Myšiak Stuart Little 2**, r. R. Minkoff, USA, 2002, 78 min.

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniakova 3, Bratislava, tel.: 02/63836764, predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak, www.kzp.sk

1.12. – **Rok diabla**, r. P. Zelenka, ČR, 2002, 88 min. (20.12 h.)
2.12. – **Mŕtvy muž**, r. J. Jarmusch, USA/SRN, 1995, 120 min. (20.12 h.)
4.12. – **Znamenia**, r. M. N. Shyamalan, USA, 2002, 106 min. (20.12 h.)
9.12. – **Magnólia**, r. P. T. Anderson, USA, 1999, 188 min. (19.12 h.)
11.12. – **Minority Report**, r. S. Spielberg, USA, 2002, 145 min. (17.32 h.)
12.12. – **Všetko, čo ste chceli vedieť o sexe...**, r. W. Allen, USA, 1972, 87 min. (18.12 h.)
15.12. – **Hovor s ňou**, r. P. Almodóvar, Špan., 2002, 112 min. (20.12 h.)
16.12. – **Ráno v Benátkach**, r. O. Iosseliani, Fran./Tal., 2002, 123 min. (20.12 h.)
18.12. – **Insomnia**, r. Ch. Nolan, USA, 2002, 118 min. (20.12 h.)
22.12. – **Zlez zo stromu!**, r. M. Gondry, USA/Fran., 2001, 96 min. (20.12 h.)
23.12. – **Kandahár**, r. M. Makhmalbaf, Irán, 2001, 88 min. (20.12 h.)

Kino Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/64365669, predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

1.12. – **Znamenia**, r. M. N. Shyamalan, USA, 2002, 106 min.
8.12. – **Insomnia**, r. Ch. Nolan, USA, 2002, 118 min.
12.12. – **Minority Report**, r. S. Spielberg, USA, 2002, 145 min.
15.12. – **Sexy vtáci**, r. S. Kazandjian, Fran., 2001, 90 min.
22.12. – **Halloween: Vzkriesenie**, r. R. Rosenthal, USA, 2002, 85 min.

Ster Century Cinemas - Polus

Vajnorská cesta, Bratislava, tel.: 02/49102222, www.stercentury.sk

5.12. – **Fantóm Paríža**, r. Pitof, Fran., 2001, 100 min.
Hollywood Hollywood, r. S. Soderbergh, USA, 2002, 111 min.
12.12. – **Harry Potter a tajomná komnata**, r. Ch. Columbus, USA, 2002, 161 min.
Erasmus alebo Priatelia po španielsky, r. C. Klapisch, Fran./Špan., 2002, 120 min.
19.12. – **Sladká Alabama**, r. A. Tennant, USA, 2002, 108 min.
16.12. – **Dvaja pátrači – Spy Kids 2**, r. R. Rodriguez, USA, 2002, 99 min.
Návštevníci 3: Cesta do Ameriky, r. J.-M. Poiré, Fran., 2001, 88 min.

UCI Palace - Aupark

Einsteinova ul., Bratislava, tel.: 02/68202222, www.palacecinemas.sk

5.12. – **Fantóm Paríža**, r. Pitof, Fran., 2001, 100 min.
Esther Kahn, r. A. Desplechin, Fran./VB, 2000, 163 min.
Hollywood Hollywood, r. S. Soderbergh, USA, 2002, 111 min.
Sladká Alabama, r. A. Tennant, USA, 2002, 108 min.
12.12. – **Harry Potter a tajomná komnata**, r. Ch. Columbus, USA, 2002, 161 min.
Erasmus alebo Priatelia po španielsky, r. C. Klapisch, Fran./Špan., 2002, 120 min.
26.12. – **Dvaja pátrači – Spy Kids 2**, r. R. Rodriguez, USA, 2002, 99 min.
Návštevníci 3: Cesta do Ameriky, r. J.-M. Poiré, Fran., 2001, 88 min.
Guru, r. D. von Scherler Mayer, VB/USA, 2002, 94 min.

pripravila ***Dáša Čiripová***
(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

Čítanie o digitálnej kinematografii

Tento mesiac si v slovenských kinách môžete pozrieť hneď niekoľko filmov, nakrútených digitálne. Po filme *Sex a Lucia* (CineAlta) od španielskeho režiséra Julia Medema prichádza do kín film francúzskeho režiséra Pitofa *Fantóm Paríža* (CineAlta), od amerického režiséra Stevena Soderbergha film *Hollywood Hollywood* (80% miniDv, 20% 35mm film), od Roberta Rodrigueza *Dvaja pátrači: Spy kids 2* (CineAlta) a napokon, čo je potešiteľné, film od slovenskej scenáristky a zároveň režisérky, debutantky Laury Sivákovej *Quartétto* (DVCAM). O filme Laury Sivákovej sa dočítate (aj) vo Film.sk, ak sa chcete o ostatných spomínaných tituloch a ich vzniku dozvedieť viac, stačí navštíviť ich oficiálne internetové stránky. Ak však máte chuť dozvedieť sa o digitálnej kinematografii omnoho viac, ponúkam moje obľúbené web stránky.

Jedna zo základní pre profesionálov, ktorá sa venuje digitálnej kinematografii od A po Z, je www.24p.com. Nájedete na nej veľa užitočných informácií, rád, testov, aj odkazov. Ďalšiu veľmi dobrú základňu má spoločnosť United Entertainment Media, poskytujúca záplavu web stránok o videu a audiu. Nájdete na nej aj zoznam tlače, ktorá sa venuje tejto téme www.uemedia.com. Taktiež veľmi dobrou odrazovou plochou je stránka www.digitalmedianet.com.

Hlavní výrobcovia, ktorí majú na trhu digitálne kamery pre profesionálov, sú na stránkach www.sonybiz.net, www.panasonic.com, www.viperfilmstreamcamera.com. Sprievodcom do oblasti digitálnej kinematografie zrozumiteľným jazykom je www.digitalidiots.com, www.efilm.com, www.videouniversity.com. Výrobcov, vysielateľov, organizácie, výstavy a mnoho zaujímavých článkov nájdete na www.hd.net, www.highdef.org, www.cinematography.com, www.hd-cinema.com, www.cinematography.net, www.cinematographer.com, www.digitalcinema.com, www.videography.com, www.hdfilmmaker.com, www.24fpsproductions.com, www.equipmentemporium.com, www.films.demon.co.uk. Poskytovatelia zariadení pre nakrúcanie a postprodukciu sú zasa napríklad na www.bexel.com, www.bandpro.com, www.plus8video.com, či www.tps.com.pl.

Ľudovít Hičár
(autor je kameraman Českej televízie)
hicarl@pobox.sk

REBRÍČEK NÁVŠTEVNOSTI-TOP TEN

(Premiérové kiná - SEPTEMBER 2002)

REBRÍČKY

	počet divákov
1. **Lilo a Stitch**	31 598
2. **Jednoducho sexi**	14 349
3. **Scooby Doo**	12 722
4. Minority Report	12 316
5. Putovanie vtákov	10 198
6. Najväčšia hrozba	8 135
7. 2084: Vláda ohňa	7 540
8. Austin Powers v Zlatom úde	7 336
9. Myšiak Stuart Little 2	7 177
10. Vražda podľa plánu	6 870

Zdroj: Únia filmových distribútorov

VÝROČIA

DECEMBER 2002

3. 12. 1927	**Maximilián Remeň** – strihový majster
4. 12. 1922	**Ján Rozner** – dramaturg, divadelný a filmový kritik
11. 12. 1942	**Jela Bučková** (vyd. Chorvátová) – herečka
11. 12. 1957	**Vladimír Obšil** – herec
13. 12. 1932	**Filoména Urbaničová** – vedúca výroby
14. 12. 1952	**Jozef Úradník** – herec
17. 12. 1922	**Elo Romančík** – herec
19. 12. 1932	**Emil Tomaščík** – herec
21. 12. 1917	**Lujza Grossová** – herečka (zomrela 10. 2. 1981)
21. 12. 1932	**Ilja Zeljenka** – hudobný skladateľ
21. 12. 1947	**Tomáš Raček** – herec
22. 12. 1957	**Juraj Predmerský** – herec
25. 12. 1927	**Štefan Martin Sokol** – dramaturg, scenárista

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32, 811 09 Bratislava

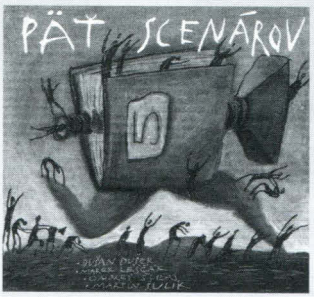
Novinky z edičného oddelenia

Paul Virilio: Stroj videnia

Text popredného predstaviteľa súčasného francúzskeho myslenia Paula Virilia je esejistickým pohľadom na dejiny videnia od renesancie až po súčasnosť. Autor v ňom sleduje premeny pojmu reprezentácia, podmienené používaním rôznych optických prístrojov v priebehu jednotlivých období, ktoré poznačili logiku obrazu, aj jeho vnímanie. V piatich samostatných kapitolách, nazvaných Topografická amnézia, Menej ako obraz, Verejný obraz, Skrytá kamera a Stroj videnia, sa Virilio pokúša uchopiť rozličné polohy, aké môže v rozdielnych kontextoch nadobudnúť vzťah medzi videným objektom a vidiacim subjektom.

V predaji od októbra 2002 vo vybraných slovenských kníhkupectvách.

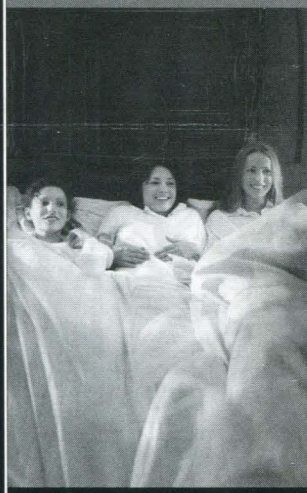
kol.: 5 scenárov

Knižné vydanie literárnych verzií scenárov celovečerných filmov Martina Šulíka a spoluautorov Ondreja Šulaja, Mareka Leščáka a Dušana Dušeka (Neha, Všetko čo mám rád, Záhrada, Orbis Pictus, Krajinka) tvorí svojbytný suplement profilu s názvom Svet v pohyblivých obrazoch Martina Šulíka, ktorý bol ako pilotný titul edície Camera Obscura vydaný už v roku 2000. Popri vlastnej literárnej hodnote je publikácia zaujímavou i po stránke aplikovanej vizuálnej koncepcie. Originálne výtvarné riešenie, ktorého autorom je známy slovenský filmový architekt a výtvarník Fero Lipták, je založené na syntéze textových zložiek s obsiahlym ilustratívnym materiálom a ručnou grafikou.

V predaji od januára 2003 vo vybraných slovenských kníhkupectvách.

**Kontakt: Marína Kuruczová, Slovenský filmový ústav,
Grösslingová 32, 811 09 Bratislava,
tel.: 02/57 10 15 11, fax: 02/52 96 34 61, e-mail: sfu@sfu.sk**

FILM.SK 10 Sk/Kč
mesačník o filmovom dianí na Slovensku 12
2002 www.filmsk.sk

kalendárium

premiéry

klubotéka

rozhovor

niečo z všmu

téma

filmové novinky

festivaly

recenzia

profil

ohlasy

rebríčky a jubileá

programy

vybraných

premiérových kín

a filmových klubov

na miestach:

kníhkupectvá:
Artforum
EX LIBRIS
Perfekt
Radosť Bardejov

filmové kluby:
FK ic.sk
FK Nostalgia
FK 901
FK 903
FK Univerzita Nitra
FK Tatra Košice
FK Freska 904 Bardejov
Klub filmového diváka Prešov

premiérové kiná:
Hviezda

Mladosť

vrátnica VŠMU
knižnica SFÚ

kino Aero Praha (ČR)

ISSN 1335-8286

Film.Sk je registrovaný MK SR pod reg. č. 2220/99

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM INSTITUTE